

ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ด้านพลังงาน ตุลาคม 2539 - ตุลาคม 2540

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กองนโยบายและแผนพลังงาน 15 ธันวาคม 2540

คำนำ

ผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลด้านพลังงาน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2539 – ตุลาคม 2540 เป็นเอกสารที่รวบรวมผลการดำเนินงานในรอบ 1 ปี ซึ่งคาบเกี่ยวระหว่างรัฐบาลที่มี นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี จนถึงรัฐบาลที่มี พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ผลงานที่ได้รวบรวมขึ้นนี้ เป็นผลจากการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาสู่การกำหนดแนวทางและมาตรการทางด้านพลังงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยแนวทางและมาตรการเหล่านี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีแล้วตามลำดับ

ในการนี้ กองนโยบายและแผนพลังงาน ใคร่ขอขอบคุณ กองการปิโตรเลียม กองการไฟฟ้า กองอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน ที่ให้ความร่วมมือทางด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยดี และกองนโยบายและแผนพลังงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจไม่มากนัก

กองนโยบายและแผนพลังงาน
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
15 ธันวาคม 2540

สารบัญ

- เรื่องที่ 1 การจัดหาก๊าซธรรมชาติ
- เรื่องที่ 2 แผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
- เรื่องที่ 3 การนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)
- เรื่องที่ 4 การรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า
- เรื่องที่ 5 การเจรจาซื้อไฟฟ้าจาก สปป.ลาว
- เรื่องที่ 6 การรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน
- เรื่องที่ 7 แนวทางการรับซื้อไฟฟ้าจากภายนอกประเทศ
- เรื่องที่ 8 แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2540-2554)
- เรื่องที่ 9 การปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า

- เรื่องที่ 10 การลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา
- เรื่องที่ 11 นโยบายราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว
- เรื่องที่ 12 การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535
- เรื่องที่ 13 การดำเนินการโครงการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (Demand Side Management)
- เรื่องที่ 14 การปรับปรุงอัตราการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง
- เรื่องที่ 15 การแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง
- เรื่องที่ 16 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าในรูป IPP
- เรื่องที่ 17 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP)
- เรื่องที่ 18 แนวทางการปรับโครงสร้างองค์กรการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)
- เรื่องที่ 19 แนวทางการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจการด้านพลังงาน
- เรื่องที่ 20 การยกเลิกการจัดเก็บเงินผลประโยชน์พิเศษจากโรงกลั่นน้ำมัน
- เรื่องที่ 21 การเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์ในบริเวณโรงกลั่นปิโตรเลียมของ บริษัท สตาร์ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด
- เรื่องที่ 22 แนวทางการใช้เชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ
- เรื่องที่ 23 ความร่วมมือกับต่างประเทศด้านพลังงาน

เรื่องที่ 1 การจัดหาก๊าซธรรมชาติ

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2535 มอบหมายให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ดำเนินการเร่งรัดการจัดหาก๊าซธรรมชาติ และการนำเข้ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เพื่อรองรับความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติภายในประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะการจัดหาก๊าซธรรมชาติให้แก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และโครงการผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) ต่อมาเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2539 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ ปตท. จัดทำแผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติระยะยาว นำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยแผนการจัดหาก๊าซฯ ดังกล่าวควรมีการปรับปรุง ทุกระยะตามความเหมาะสม นอกจากนี้เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้ ปตท. ดำเนินการจัดหาก๊าซธรรมชาติเพิ่มเติมให้แก่ กฟผ. เพื่อทดแทนการใช้น้ำมันเตา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ

ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2540 เห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ให้มีการลงนามในสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่งเยตากุน (สหภาพพม่า) แหล่งน้ำพอง (เพิ่มเติม) และแหล่งเบญจมาศ (ทานตะวันส่วนเพิ่ม) ของ ปตท. โดยมีรายละเอียดการดำเนินการรับซื้อก๊าซธรรมชาติในแต่ละแหล่ง ดังนี้

แหล่งเยตากุน (สหภาพพม่า) ตั้งอยู่ในแปลงสัมปทาน Block M-12, M-13 และ M-14 ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของแปลงสัมปทาน M-5 และ M-6 ซึ่งบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (ปตท.สผ.) เป็นผู้ลงทุนสำรวจและพัฒนาแหล่งก๊าซฯ ร่วมกับบริษัทผู้รับสัมปทานอื่นๆ โดยมีปริมาณสำรองก๊าซฯ ในระดับ 1.14 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ซึ่งสามารถเริ่มผลิตได้ในปี 2542 และคงอัตราการผลิตที่ระดับ 210 ล้านลูกบาศก์ฟุต เป็นระยะเวลา 10 ปี โดย ปตท. ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ จากแหล่งเยตากุน กับสหภาพพม่า แล้วเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2540 ในปริมาณซื้อขายวันละ 200 ล้านลูกบาศก์ฟุต มีกำหนดส่งในต้นปี 2543 เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 10 ปี

แหล่งน้ำพอง (เพิ่มเติม) ตั้งอยู่ในแปลงสัมปทาน E-5 อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น มีบริษัท เอสโซ่ เอ็กโพลเรชั่นแอนดโปรดักชั่น โคราช อิงค์ และบริษัท ปตท.สผ. เป็นผู้รับสัมปทานในสัดส่วนร้อยละ 80 และ 20 ตามลำดับ โดย ปตท. ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายก๊าซฯ ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน

2533 เป็นต้นมา มีปริมาณซื้อขาย 65 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และต่อมาได้เพิ่มเป็น 95 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน โดย ปตท. ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายแล้วเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2540 กำหนดเริ่มส่งก๊าซฯ ในเดือนกรกฎาคม 2540

แหล่งเบญจมาศ (ทานตะวันสวนเพิ่ม) ปตท. ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายก๊าซฯ จากแหล่งทานตะวัน ในเดือนพฤศจิกายน 2538 กับกลุ่มผู้รับสัมปทานซึ่งประกอบด้วย บริษัท Thaipos Ltd., Thai Romo Ltd. และ Sophonpanich Co., Ltd. โดยเริ่มส่งก๊าซฯ ในเดือนมกราคม 2540 ในปริมาณวันละ 75 ล้านลูกบาศก์ฟุต ต่อมาผู้รับสัมปทานแหล่งเบญจมาศ (ทานตะวันสวนเพิ่ม) ในแหล่ง B8/32 ในบริเวณอ่าวไทย ประกอบด้วย บริษัท Maersk Oil (Thailand) Ltd., Thaipos Limited, Thai Romo Limited และ Palang Sophon Limited ได้เสนอเพิ่มปริมาณการจำหน่ายก๊าซฯ โดยจะเริ่มส่งก๊าซฯ สวนเพิ่มในปี 2542 เป็น 170 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และเพิ่มเป็น 180 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันในปี 2543

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินการ

ปตท. ได้นำเสนอแผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติ พร้อมกับแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ (ฉบับที่ 2) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติแล้วเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 และ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามลำดับ

แผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติดังกล่าว ได้มีการปรับแผนเพื่อให้สอดคล้องตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง และสอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ ที่มีความต้องการไฟฟ้าอย่างมาก โดยคาดว่าจะมีความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 1,678 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน และเพิ่มเป็น 3,188 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน ในปี 2549 ส่วนแผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติเพื่อสนองความต้องการ นอกเหนือจากแหล่งก๊าซฯ ที่จัดทำสัญญาแล้ว ปตท. อยู่ระหว่างเจรจาซื้อก๊าซจากแหล่ง JDA หรือพื้นที่พัฒนาร่วมระหว่างประเทศไทย กับมาเลเซียในปริมาณ 550 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน โดยจะเริ่มทยอยส่งตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. 2544 และเจรจาซื้อก๊าซฯ จากแหล่งบงกช เพิ่มอีก 184 ล้าน-ลูกบาศก์ฟุต/วัน ในปี พ.ศ. 2545

สำหรับการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ จากประเทศอินโดนีเซีย และการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จากโอมาน จะต้องชะลอออกไปจากปี พ.ศ. 2546 เป็นปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวลง

เรื่องที่ 2 แผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย

1. ความเป็นมา

เนื่องจากการคาดการณ์ความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติของประเทศ ว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นถึง 3,658 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันในปี พ.ศ. 2548 ในขณะที่ระบบท่อก๊าซธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถรับปริมาณก๊าซฯ ที่จะเพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อรองรับความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติ ที่จะเพิ่มสูงขึ้นดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 เห็นชอบตามแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ (Pipeline Master Plan) ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2540-2548 ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ซึ่งประกอบด้วย โครงการ 12 โครงการ วงเงินลงทุน 78,052 ล้านบาท (ณ อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐต่อ 25 บาท) หรือ 112,394 ล้านบาท (ณ อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐต่อ 36 บาท) การดำเนินการตามแผนดังกล่าวจะทำให้ระบบท่อส่งก๊าซฯ มีขีดความสามารถในการจัดส่งก๊าซฯ เพิ่มเติมจากระบบท่อเดิม ซึ่งมีขีดความสามารถ 1,800 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน เป็น 3,800 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ทำให้สามารถจัดส่งก๊าซฯ ได้ในช่วงระยะเวลา 9 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ถึง 2548

แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ได้ชะลอตัวลง มีผลทำให้ปริมาณความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติ ลดลงจากเดิมที่คาดการณ์ไว้ ดังนั้น เพื่อให้แผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซฯ ของ ปตท. มีความสอดคล้องกับความต้องการใช้ก๊าซฯ และสอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า

ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) พ.ศ. 2540-2554 กรณีต่ำมาก (Very Low Case) ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายในการปรับรอบการลงทุน ของทั้งภาครัฐและเอกชนลง จึงควรให้มีการทบทวนแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซฯ ดังกล่าว

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ปตท. ได้ทบทวนแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซฯ ดังกล่าว และได้จัดทำแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 2 ขึ้น และให้ สพข. พิจารณานำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พิจารณาเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 2 ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549 ตามที่ ปตท. เสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบในการลงทุน ทางด้านการก่อสร้างระบบท่อและอุปกรณ์ต่างๆ โดยมีโครงการที่จะดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549 จำนวน 12 โครงการ วงเงินลงทุนทั้งสิ้น 78,078 ล้านบาท (ณ อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐ ต่อ 36 บาท) ซึ่งสามารถลดการลงทุนได้เป็นจำนวนเงิน 34,316 ล้านบาท และให้ใช้แผนดังกล่าวเป็นกรอบ ของการพิจารณาในรายละเอียด ของโครงการในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549 โดยไม่ต้องเสนอขอดำเนินการในระดับนโยบายอีก ยกเว้นโครงการที่มีประเด็นนโยบายพิเศษและให้ ปตท. นำเสนอโครงการตามขั้นตอน ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 โดยมีรายชื่อโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

(อัตราแลกเปลี่ยน US\$ 1 = 36 บาท)		
โครงการหลัก	กำหนดแล้วเสร็จ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากแหล่งโพลิน	ระยะที่ 1 2541 ระยะที่ 2 2542	2,231
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากแหล่ง JDA ไปเอราวัณ	ปลายปี 2543	20,040
โครงการ Midline Compressor พร้อม Platform และท่อต่อ	ปลายปี 2543	8,222
โครงการท่อส่งก๊าซฯ ระยะออกไปบางปะกง	ปลายปี 2543	9,331
โครงการท่อส่งก๊าซฯ ราชบุรี-วังน้อย	กลางปี 2542	8,457
โครงการท่อส่งก๊าซฯ ราชบุรี-วังน้อย ไปโรงจักรพระนครใต้	ไตรมาสที่ 1 ปี 2543	2,832
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากแหล่งเบญจมาศเชื่อมท่อส่งก๊าซฯ จากแหล่งทานตะวัน	กลางปี 2542	487
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากท่อคู่ขนานไปโรงไฟฟ้าหับสะแก	ปลายปี 2549	9,172
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากแหล่ง JDA ไปสงขลา	ปลายปี 2543	5,729
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากสงขลาไปยะลา (ชายแดน ไทย-มาเลเซีย)	ปลายปี 2543	2,830
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากโรงแยกก๊าซขนอมไปสุราษฎร์ธานี	ปลายปี 2545	2,508
โครงการท่อส่งก๊าซฯ จากโรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานีไปโรงไฟฟ้ากระบี่	ปลายปี 2547	6,239
	รวมเงินลงทุนทั้งสิ้น	78,078

โครงการตามแผนแม่บทฯ ดังกล่าว จะช่วยให้ประเทศสามารถขยายกำลังการส่งก๊าซธรรมชาติ และเครือข่ายบริการ เพื่อรองรับการจัดหาและการตลาด ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในระยะยาวได้อย่างเพียงพอ และจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในการจัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งต่างๆ

เรื่องที่ 3 การนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG)

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2539 อนุมัติให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ดำเนินการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) จากบริษัท Oman LNG L.L.C. (OLNG) ในปริมาณ 1.7-2.2 ล้านตันต่อปี เป็นเวลา 25 ปี นับตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นไป ทั้งนี้เนื่องจาก LNG เป็นเชื้อเพลิงที่

สะอาด มีราคาที่สามารถแข่งขันกับเชื้อเพลิงชนิดอื่นได้ในการผลิตไฟฟ้า และเป็นการเพิ่มความมั่นคงให้กับระบบก๊าซธรรมชาติของประเทศโดยรวม นอกจากนี้โครงการ LNG จะเป็นเครื่องมือช่วยในการต่อราคาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในที่สุด

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ปตท. ได้มีการลงนามใน Heads of Agreement กับบริษัท O LNG แล้ว เพื่อนำเข้า LNG ในปริมาณ 1.7-2.2 ล้านตันต่อปี เป็นเวลา 25 ปี นับตั้งแต่ ปี 2546 เป็นต้นไป และต่อมา สพข. ได้ติดตามให้มีการเจรจาจัดทำสัญญาซื้อขาย LNG ระหว่าง ปตท. กับบริษัท O LNG แล้วเสร็จเมื่อเดือนธันวาคม 2539 โดยจะมีปริมาณรับซื้อ 1 ล้านตัน ในปี 2546 และเพิ่มเป็น 1.8 และ 2 ล้านตันต่อปี ในปี 2547 และ 2548 ตามลำดับ แต่เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงในปี 2540 ส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติชะลอลงด้วย จึงได้เลื่อนระยะเวลายานำเข้า LNG เป็นตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป

ผลจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้ประเทศมีการกระจายแหล่งและชนิดของพลังงานมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความมั่นคงในการจัดหาพลังงาน รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ ในการพัฒนาพลังงานขึ้นมาใช้ประโยชน์

เรื่องที่ 4 การรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า

1. ความเป็นมา

จากความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลจึงได้มีนโยบายสนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือด้านพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหภาพพม่า ได้มีการเจรจาเพื่อที่จะพัฒนาความร่วมมือ ในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและไฟฟ้าตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา และต่อมารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์) พร้อมด้วยผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพข.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กรมวิเทศสหการ และกระทรวงการต่างประเทศ ได้เดินทางไปเยือนสหภาพพม่าในระหว่างวันที่ 7-8 พฤษภาคม 2540 เพื่อหารือด้านพลังงานและการผันน้ำ กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (U Khin Maung Thein) พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูงแห่งสหภาพพม่า ผลการหารือได้นำมาสู่การลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่อง การรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพข. และกระทรวงพลังงานแห่งสหภาพพม่า ได้มีการเจรจาและพิจารณาในรายละเอียด ร่างบันทึกความเข้าใจในการรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า และได้ตกลงให้มีการลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 โดยมีสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจสรุปได้ดังนี้

1. ประเทศไทยจะให้ความร่วมมือกับสหภาพพม่า โดยสนับสนุนให้ กฟผ. หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมายรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการในสหภาพพม่าให้ได้ 1,500 เมกะวัตต์ ภายในปี พ.ศ. 2553
2. รัฐบาลแห่งสหภาพพม่าจะเป็นผู้คัดเลือกผู้ลงทุนในแต่ละโครงการ โดยจะมีการเจรจาสัญญาซื้อขายไฟฟ้า สำหรับแต่ละโครงการที่มีความเป็นไปได้
3. ทั้ง 2 ฝ่ายจะร่วมมือกันในการวางแผนและก่อสร้างระบบสายส่งระหว่างทั้ง 2 ประเทศ
4. รัฐบาลแห่งสหภาพพม่า จะยินยอมให้ผู้ลงทุนไทย มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
5. จะมีการเจรจาเพื่อจัดทำบันทึกความเข้าใจฉบับ ในเรื่องการผันน้ำให้แก่ประเทศไทย

เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงในบันทึกความเข้าใจดังกล่าว สพข. จึงได้เสนอให้ฝ่ายไทยและฝ่ายสหภาพพม่า พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าจากสหภาพพม่า เพื่อให้อำนาจแก่คณะกรรมการชุดนี้ในการเจรจา และตกลงรายละเอียดของโครงการ พร้อมกันนี้ได้มีกำหนดการเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานแห่งสหภาพพม่า (U Khein Maung Thein) และคณะมาเยือนไทยใน

เดือนพฤศจิกายน 2540 เพื่อประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พร้อมทั้งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการรับซื้อไฟฟ้า จากสหภาพพม่าให้คืบหน้าต่อไป

ผลของการลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าวนี้ เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของความร่วมมือในการพัฒนาด้านพลังงาน และการขยายความร่วมมือในการรับซื้อไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติในระหว่าง 2 ประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศมีกำลังผลิตไฟฟ้าเพียงพอต่อความต้องการ และมีระบบการผลิตไฟฟ้าที่มั่นคงต่อไปในระยะยาว

เรื่องที่ 5 การเจรจาซื้อไฟฟ้าจาก สปป.ลาว

1. ความเป็นมา

รัฐบาลไทย และรัฐบาล สปป.ลาว ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกความเข้าใจ เรื่องความร่วมมือด้านการพัฒนาไฟฟ้าใน สปป.ลาว เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2536 โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะร่วมมือกันพัฒนาไฟฟ้าให้ได้ 1,500 เมกะวัตต์ ภายในปี 2543 เพื่อจำหน่ายให้กับประเทศไทย และต่อมาเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2539 ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจฉบับใหม่เพื่อใช้แทนฉบับเก่า โดยมีการขยายปริมาณการรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป.ลาว จาก 1,500 เมกะวัตต์ เป็น 3,000 เมกะวัตต์ ภายในปี 2549 โดยรัฐบาลไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือพัฒนาไฟฟ้าใน สปป.ลาว (คปฟ.-ล.) เป็นผู้ติดตามการดำเนินงานและประสานความร่วมมือกับ สปป.ลาว เพื่อให้เป็นไปตามบันทึกความเข้าใจดังกล่าว

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

โครงการที่จะพิจารณารับซื้อไฟฟ้า ภายใต้บันทึกความเข้าใจ ระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว จำนวน 3,000 เมกะวัตต์ ภายในปี 2549 ประกอบด้วยโครงการที่ สปป. ลาว เสนอมา 6 โครงการ มีกำลังผลิต 2,479 เมกะวัตต์ โดยมีความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. โครงการที่มีการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว 2 โครงการ ได้แก่ โครงการน้ำเทิน-หินบูน ขนาดกำลังผลิต 210 เมกะวัตต์ ซึ่งคาดว่าจะเริ่มจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ในเดือนเมษายน 2541 และโครงการห้วยเฮาะขนาดกำลังผลิต 126 เมกะวัตต์ คาดว่าจะสามารถจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ในปี 2542
2. โครงการที่ได้ตกลงราคาซื้อขายไฟฟ้าและมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจแล้ว ขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำสัญญาจำนวน 1 โครงการ ได้แก่ โครงการลิกไนต์หงสา ขนาดกำลังผลิต 608 เมกะวัตต์ คาดว่าจะเริ่มจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ในปี 2545
3. โครงการที่ได้ตกลงอัตราค่าไฟฟ้าแล้ว และคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกความเข้าใจ การรับซื้อไฟฟ้าแล้วจำนวน 2 โครงการ เพื่อให้ กฟผ. นำไปลงนามกับกลุ่มผู้ลงทุนต่อไป ได้แก่ โครงการน้ำจิม 2 ขนาดกำลังการผลิต 615 เมกะวัตต์ และโครงการน้ำจิม 3 ขนาดกำลังผลิต 460 เมกะวัตต์ คาดว่าทั้งสองโครงการนี้จะเริ่มจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ในวันที่ 1 มีนาคม 2546 โดยโครงการน้ำจิม 3 ได้มีการลงชื่อย่อเพื่อการผูกพันเบื้องต้น (Initial) เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2540 และโครงการน้ำจิม 2 ได้มีการลง Initial เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2540
4. โครงการที่ยังไม่ได้เจรจา ได้แก่ โครงการเขเปียน-เข้าน้อย ขนาดกำลังการผลิต 460 เมกะวัตต์ จะดำเนินการเจรจาหลังจากการเจรจาโครงการน้ำจิม 2 และน้ำจิม 3 แล้วเสร็จ
5. โครงการน้ำเทิน 2 ซึ่งเคยตกลงอัตราค่าไฟฟ้าไปแล้วนั้น รัฐบาล สปป. ลาว ได้ขอระงับการเจรจาไว้ก่อน เนื่องจากโครงการยังมีความไม่แน่นอนสูง สืบเนื่องจากปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การดำเนินโครงการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้า ตามเขตบริเวณชายแดนของ ไทยกับ สปป. ลาว จะต้องคำนึงถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

ผลจากการดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป. ลาว ดังกล่าว จะทำให้ประเทศมีกำลังผลิตไฟฟ้าเพียงพอต่อความต้องการ และมีระบบการผลิตไฟฟ้าที่มั่นคงยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมความร่วมมืออันดีระหว่างทั้ง 2 ประเทศในการพัฒนาพลังงาน ขึ้นมาใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต

เรื่องที่ 6 การรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

1. ความเป็นมา

ความร่วมมือในด้านการพัฒนาพลังงานไฟฟ้า ระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เริ่มมีขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน 2536 โดยได้มีการลงนามในผลการประชุมร่วม ระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และการไฟฟ้ายูนนาน (Yunnan Provincial Electric Power Bureau : YPEPB) ณ นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อส่งเสริมเอกชนในการลงทุนพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในมณฑลยูนนาน เพื่อขายไฟฟ้าให้แก่ประเทศไทย และเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2539 เจ้าหน้าที่ระดับสูงจากหน่วยงานในส่วนของรัฐบาลกลาง และมณฑลยูนนานได้มาเยือนประเทศไทย พร้อมแสดงความประสงค์ที่จะพัฒนาโรงไฟฟ้าพลังน้ำจิ่งหง เพื่อจำหน่ายกระแสไฟฟ้าส่วนหนึ่งให้แก่ประเทศไทย ซึ่ง กฟผ. ได้ตกลงที่จะให้ความร่วมมือ ในการศึกษาความเหมาะสมในเรื่องของระบบสายส่งเชื่อมโยง ระหว่างจิ่งหงกับประเทศไทย และจะพิจารณาซื้อกระแสไฟฟ้าจากจิ่งหง หากโครงการมีความเหมาะสมทางเทคนิค และเป็นไปตามแผนการพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ.

ต่อมา ในการประชุมรัฐมนตรีพลังงานของกลุ่ม APEC ที่ประเทศแคนาดา ระหว่างวันที่ 26-27 สิงหาคม 2540 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์) ได้มีการหารือเรื่องการเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อขยายความร่วมมือด้านพลังงานต่อ H.E. Mr. Ye Qing, Executive Vice Chairman, State Planning Commission แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้มีความคืบหน้าในการดำเนินการรับซื้อไฟฟ้า จากโครงการพลังน้ำจิ่งหง ซึ่งได้รับการตอบรับในเบื้องต้นแล้ว

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจเรื่องการรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม และ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามลำดับ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ประเทศไทยจะให้ความร่วมมือโดยสนับสนุนให้ กฟผ. หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมายรับซื้อไฟฟ้า จากโครงการในสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ได้ 3,000 เมกะวัตต์ ภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)
2. แต่ละฝ่ายจะดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้มีอำนาจในการเจรจา เพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลง ของการรับซื้อไฟฟ้า ในบันทึกความเข้าใจ
3. รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน จะเป็นผู้คัดเลือกผู้ลงทุนสำหรับแต่ละโครงการ โดยจะมีการเจรจาซื้อขายไฟฟ้า สำหรับแต่ละโครงการที่มีความเป็นไปได้
4. กฟผ. จะต้องผนวกการรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เข้าไว้ในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ.
5. ทั้ง 2 ฝ่ายจะร่วมมือกันในการวางแผน และก่อสร้างระบบสายส่งในระหว่างทั้งสองประเทศ และจะร่วมมือกันในการเจรจากับประเทศที่สาม เพื่อขออนุญาตให้การก่อสร้างระบบสายส่ง ซึ่งจำเป็นต้องพาดผ่านมายังประเทศไทยดำเนินการได้
6. รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน จะยินยอมให้ผู้ลงทุนไทย มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ

การรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จะช่วยให้มีการกระจายแหล่งพลังงานมากขึ้น และยังเป็น การขยายโอกาสให้นักลงทุนไทย เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการผลิตไฟฟ้า ในสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย

เรื่องที่ 7 แนวทางการรับซื้อไฟฟ้าจากภายนอกประเทศ

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2538 เห็นชอบแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2538-2554) และได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ทำการศึกษาความเหมาะสมของสัดส่วนการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดย กฟผ. ได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาชื่อ Electronic Data System Corporation ทำการศึกษาเรื่องดังกล่าวเพื่อกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมในการรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยคำนึงถึงความเสี่ยงในการงดจ่ายไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน สัดส่วนการพึ่งพาพลังงานไฟฟ้าจากภายนอกประเทศตามจำนวนประเทศเพื่อนบ้านที่รับซื้อ และเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับระบบผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพช. ได้นำเสนอแนวทางการรับซื้อไฟฟ้าจากผลการศึกษาดังกล่าว ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 เพื่อให้ กฟผ. ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. โดยมีแนวทางสรุปได้ดังนี้

- จำกัดการรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเดียว ไม่เกินร้อยละ 13 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด
- จำกัดการรับซื้อไฟฟ้าจาก 2 ประเทศ ไม่เกินร้อยละ 25 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด
- จำกัดการรับซื้อไฟฟ้าจาก 3 ประเทศ ไม่เกินร้อยละ 33 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด
- จำกัดการรับซื้อไฟฟ้าจาก 4 ประเทศ ไม่เกินร้อยละ 38 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด

ทั้งนี้ในการรับซื้อไฟฟ้าจากหลายประเทศ จะต้องจำกัดให้การรับซื้อไฟฟ้า จากประเทศใดประเทศหนึ่ง ไม่เกินร้อยละ 13 ของกำลังผลิตไฟฟ้าทั้งหมด

แนวทางการรับซื้อไฟฟ้าจากภายนอกประเทศ ช่วยให้ประเทศมีกำลังผลิตไฟฟ้าเพียงพอ ต่อความต้องการ และมีระบบการผลิตไฟฟ้าที่มั่นคงยิ่งขึ้น และยังช่วยให้มีการกระจายแหล่งพลังงานมากขึ้น โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการพัฒนาและจัดหาพลังงาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงในการจัดหาพลังงานของประเทศ

เรื่องที่ 8 แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (พ.ศ 2540-2554)

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2540 เห็นชอบแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ฉบับ 97-01 (PDP 97-01) เพื่อให้ กฟผ. ใช้เป็นแผนลงทุนในการดำเนินงาน ของ กฟผ. ซึ่งแนวทางของแผนดังกล่าวได้จัดทำเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 แผนหลัก จัดทำภายใต้ค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุดกรณีฐาน โดยมีข้อสมมติฐานว่าเศรษฐกิจไทยในช่วงแผนฯ 8 จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี และแนวทางที่ 2 กรณีศึกษา จัดทำภายใต้ค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุดกรณีต่ำ โดยมีข้อสมมติฐานว่า เศรษฐกิจไทยในช่วงแผนฯ 8 จะขยายตัวในระดับเฉลี่ยร้อยละ 6.5 ต่อปี

ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2540 การใช้ไฟฟ้าเป็นไปตามค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุดกรณีต่ำ แต่หลังจากเดือนกรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา การใช้ไฟฟ้าเริ่มชะลอลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอลด ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2540 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดเป้าหมายเศรษฐกิจมหภาคชุดใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับข้อตกลง ระหว่างรัฐบาลไทยกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) โดยคาดว่าเศรษฐกิจไทยในช่วงแผนฯ 8 จะขยายตัวใน

ระดับเฉลี่ยร้อยละ 4.9 ต่อปี และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปปรับแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

คณะกรรมการการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า ได้ปรับค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุดใหม่ คือ ชุดกรณีต่ำมาก เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเศรษฐกิจดังกล่าว ปรากฏว่าความต้องการไฟฟ้าชุดกรณีต่ำมากในช่วงปี 2541-2554 จะต่ำกว่าชุดกรณีต่ำเฉลี่ยปีละ 1,546 เมกะวัตต์ ฉะนั้น หาก กฟผ. มิได้ปรับแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า ให้สอดคล้องกับค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้า ชุดกรณีต่ำมากแล้ว จะทำให้กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองของระบบมีมากเกินไปจนความจำเป็น โดยในบางปีจะสูงเกินกว่าร้อยละ 40 ดังนั้น สพช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฟผ. สศช. และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จึงได้ร่วมพิจารณาปรับแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า ฉบับที่ 97-02 ให้สอดคล้องกับค่าพยากรณ์ความต้องการชุดกรณีต่ำมาก โดยแนวทางส่วนใหญ่จะเป็นการเลื่อนโครงการต่างๆ ของ กฟผ. ที่ยังมีได้ดำเนินการออกไป และปรับโครงการ SPP และ IPP เล็กน้อย ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญของการปรับแผนฯ ได้ดังนี้

1. เลื่อนโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนราชบุรี เครื่องที่ 3 และ 4 ออกไปจากแผนเดิม 3 ปี
2. เลื่อนโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนกระบี่ เครื่องที่ 2 ออกไปจากแผนเดิม 2 ปี
3. สำหรับโครงการอื่นของ กฟผ. ให้เลื่อนตามการพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าชุดกรณีต่ำมาก
4. โครงการ SPP คาดว่าจะมีบางโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากความต้องการไฟฟ้าของลูกค้าตรงของ SPP จะลดลงตามสถานะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง จึงประเมินว่าการรับซื้อไฟฟ้าจาก SPP จะลดลงประมาณ 500 เมกะวัตต์
5. โครงการ IPP ที่ได้รับคัดเลือกแล้ว 7 ราย ให้เป็นไปตามแผนการรับซื้อเดิม แต่บางโครงการอาจเลื่อนไปจากเดิม 1-6 เดือน ส่วนการรับซื้อไฟฟ้าจาก IPP ในรอบใหม่จะเลื่อนออกไปจากเดิม 1 ปี (เป็นปี 2542)
6. โครงการรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป. ลาว ให้เป็นไปตามแผนเดิม แต่เนื่องจากโครงการลิคไนต์หงสา และโครงการน้ำจิม 2 และน้ำจิม 3 ยังมีได้ลงนามสัญญารับซื้อไฟฟ้า จึงมีความไม่แน่นอน กฟผ. จึงได้จัดทำเป็นแผนกรณีศึกษาอีก 2 กรณี คือ
 - กรณีที่ 1 โครงการลิคไนต์หงสา เป็นไปตามข้อตกลง แต่โครงการน้ำจิม 2 และ น้ำจิม 3 ชะลอออกไปจากแผนเดิม 2 ปี
 - กรณีที่ 2 โครงการลิคไนต์หงสา และโครงการน้ำจิม 2 และน้ำจิม 3 ชะลอออกไปจากแผนเดิม 2 ปี

ดังนั้น จึงเห็นควรให้ กฟผ. นำไปพิจารณาจัดทำรายละเอียดแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าชุดใหม่ ตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

เรื่องที่ 9 การปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า

1. ความเป็นมา

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบาย ให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด โดยใช้มาตรการทางด้านราคา เป็นมาตรการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจ ให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ จึงได้ร่วมกับการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง จัดทำรายละเอียดการปรับโครงสร้างราคาขายปลีกและขายส่ง นำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงาน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2539 เห็นชอบแนวทางในการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกและขายส่ง โดยแนวทางดังกล่าวประกอบด้วย การแยกภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากค่าไฟฟ้าอย่างชัดเจน การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าประเภทที่แตกต่างกันตามช่วงเวลาของการใช้ (Time of Use Rate : TOU) เป็นอัตราเลือกสำหรับผู้ใช้ไฟในอัตรา TOD ในปัจจุบัน และการปรับปรุงสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ ให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยลง รวมทั้งการกำหนดอัตราค่าชดเชยรายได้ให้แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) อย่างชัดเจน โดยจะมีผลต่อค่าไฟฟ้างวดแรกการเรียกเก็บค่าไฟฟ้า ประจำเดือนมกราคม 2540 เป็นต้นไป

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าดังกล่าว ทำให้ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยในเดือนมกราคม และ กุมภาพันธ์ ลดลงจากที่ประมาณการไว้ และส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของ กฟผ. โดยเฉพาะในปี 2539 อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน (Rate of Return-ROR) ของ กฟผ. ลดลงเหลือ 4.91% และ จากสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ที่ถดถอยส่งผลให้ปริมาณการใช้ไฟฟ้านลดลง ทำให้รายได้ของการไฟฟ้าต่ำกว่าการประมาณการเดิมมาก คณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงาน จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2540 ให้มีการปรับปรุงส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ของราคาขายส่งไฟฟ้าตั้งแต่เดือนมกราคม 2540 ใหม่

ต่อมา กฟผ. ได้ขอให้คณะกรรมการพิจารณาโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าทบทุนส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ค่าไฟฟ้าขายส่งอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาข้อเสนอของ กฟผ. เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2540 และวันที่ 1 กันยายน 2540 และได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอการปรับส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ราคาขายส่งไฟฟ้า โดยให้พิจารณาจากฐานะการเงินของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง และให้ใช้อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน (ROR) ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงปีงบประมาณ 2538-2539 ทั้งนี้จะไม่ปรับอัตราขายส่งแบบ TOU Rate ซึ่งคณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงาน ได้มีมติเห็นชอบการปรับส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ราคาขายส่งไฟฟ้าดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2540 โดยให้เริ่มดำเนินการปรับราคาขายส่งไฟฟ้าตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 เป็นต้นไป และให้ใช้ส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ราคาขายส่งไฟฟ้าใหม่ไป จนกว่าจะมีการพิจารณาความต้องการรายได้ของการไฟฟ้าครั้งต่อไป ดังนี้

ส่วนเพิ่ม (ส่วนลด) ราคาขายส่งไฟฟ้า (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)		
หน่วย : บาท/หน่วย		
	ม.ค.-มิ.ย.2540	ก.ค.2540-ปัจจุบัน
กฟผ. ขาย กฟน.	0.2507	0.2577
กฟผ. ขาย กฟภ.	(0.1461)	(0.1205)

การปรับส่วนเพิ่มและส่วนลดราคาขายส่งไฟฟ้าดังกล่าว จะไม่มีผลกระทบต่อค่าไฟฟ้าที่ขายให้แก่ประชาชน แต่จะทำให้ กฟผ. มีรายได้สูงขึ้นตามที่ควรจะเป็น โดยรายได้ของ กฟน. และ กฟภ. จะลดลงจากการประมาณการการปรับปรุง โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าดังกล่าว จะช่วยให้โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น และช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมมีอัตราเลือก ที่เหมาะสมกับประเภทกิจการของตนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และทำให้มีการใช้ไฟฟ้า อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดยิ่งขึ้น

เรื่องที่ 10 การลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา

1. ความเป็นมา

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของน้ำมันเตาในปัจจุบัน เป็นไปตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2534 ซึ่งกำหนดอัตราภาษีเป็นมูลค่าที่ร้อยละ 17.5 ของราคา ณ โรงกลั่น/ราคานำเข้า หรือเท่ากับ 0.7109 บาท/ลิตร นอกจากนี้ยังมีการเก็บภาษีเทศบาลเท่ากับร้อยละ 10 ของภาษีสรรพสามิต หรือเท่ากับ 0.07 บาท/ลิตร กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง 0.06 บาท/ลิตร กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน 0.01 บาท/ลิตร และภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 10 แต่เนื่องจากน้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ การเก็บภาษีสรรพสามิตจะทำให้ราคาน้ำมันเตาสูงกว่าที่ควร ในขณะที่เชื้อเพลิงอื่นที่ใช้ทดแทนน้ำมันเตา (เช่น ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ) ไม่ถูกเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นผลให้น้ำมันเตาเสียเปรียบเชื้อเพลิงอื่น อันมีผลให้เกิดการบิดเบือนการตัดสินใจ ในการเลือกใช้เชื้อเพลิงของโรงงานอุตสาหกรรมและโรงไฟฟ้า ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบาย ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเตาให้ดีขึ้นแล้ว โดยลดปริมาณกำมะถันในน้ำมันเตาเหลือเพียง 2.0-3.0% ดังนั้น ในหลักการจึงไม่ควรมีการเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาอีกต่อไป

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพช. ได้จัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 โดยแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 ให้ยกเลิกการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา หรือแนวทางที่ 2 ให้ลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาเหลือร้อยละ 8 ของมูลค่า ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแนวทางดังกล่าวแล้ว มีมติเห็นชอบในหลักการว่าไม่ควรมีการเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา แต่อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้เห็นควรให้คงจัดเก็บภาษีตามเดิมไปก่อน จนกว่าฐานะการเงินของประเทศ จะอยู่ในภาวะที่เหมาะสมแล้ว จึงพิจารณาดำเนินการ ให้มีการยกเลิกการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาต่อไป ซึ่งมติดังกล่าวนี้คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540

การลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาลง หรือการยกเลิกการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา จะทำให้ราคาขายปลีก และราคาขายส่งลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และต้นทุนการผลิตในภาคอุตสาหกรรมลดลง รวมทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระค่าไฟฟ้าของประชาชน ที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้นในช่วงปลายปีเมื่อมีการปรับโครงสร้างค่าไฟฟ้า แต่เนื่องจากในขณะนี้ประเทศไทย ประสบปัญหาทางการเงินการคลังอย่างมาก จึงยังคงจัดเก็บภาษีตามเดิมไปก่อนเพื่อช่วยเสริมรายได้ให้แก่ภาครัฐ

เรื่องที่ 11 นโยบายราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว

1. ความเป็นมา

เนื่องจากก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นผลิตภัณฑ์เชื้อเพลิงชนิดเดียว ที่รัฐยังใช้ระบบควบคุมราคา โดยก๊าซ LPG ที่ใช้กับรถยนต์และโรงงานอุตสาหกรรม รัฐควบคุมเฉพาะราคาขายส่ง ณ โรงกลั่น ส่วนที่ใช้เป็นก๊าซหุงต้ม มีการควบคุมราคาทั้งราคาขายส่งและขายปลีก ซึ่งราคาขายส่ง ณ โรงกลั่นที่กำหนดไว้ในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าราคา LPG ในตลาดโลก ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่ผู้ผลิต LPG จากโรงแยกก๊าซธรรมชาติและโรงกลั่นน้ำมัน รวมทั้งต้องจ่ายเงินกองทุนดังกล่าวเพื่อชดเชยค่าขนส่งก๊าซ LPG ที่ออกจากคลังก๊าซจังหวัดชลบุรี โรงแยกก๊าซบริษัทไทยเซลล์เอ็กซ์พลอเรชั่น แอนด์ โปรดักชั่น จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร และโรงแยกก๊าซชนอมจังหวัดนครศรีธรรมราช ไปยังคลังภูมิภาคต่างๆ ตามประกาศคณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงานฉบับที่ 39 พ.ศ. 2540 เพื่อให้ราคา ณ คลัง ปรดท. ทั่วประเทศเป็นราคาเดียวกัน

ต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2540 กระทรวงการคลังได้ปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยใช้ระบบราคาลอยตัวทำให้ค่าเงินบาทลดลง และมีการเพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 จึงทำให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงต้องจ่ายชดเชยราคา LPG เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การรถไฟแห่งประเทศไทย ยังได้มีการกำหนดอัตราค่าระวางก๊าซ LPG ใหม่ ซึ่งทำให้ค่าระวางการขนส่งก๊าซ LPG สูงกว่าอัตราชดเชยค่าขนส่งก๊าซที่คณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงานกำหนด ปรดท. จึงขอให้มีการปรับอัตราชดเชยค่าขนส่งก๊าซตามต้นทุนที่สูงขึ้นดังกล่าว ซึ่งจะทำให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีภาระต้องจ่ายเงินชดเชยเป็นจำนวนมาก

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

เพื่อให้โครงสร้างราคาก๊าซ LPG สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น สพช. จึงได้เสนอแนะนโยบายและแนวทางในการยกเลิกการควบคุมราคา LPG โดยมีการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

2.1 สพช. ได้จัดทำแนวทางและขั้นตอนการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซ LPG โดยได้แบ่งแนวทางการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซ LPG ออกเป็น 3 ระยะ คือ การใช้ระบบราคา "กึ่งลอยตัว", การเพิ่มการแข่งขันในตลาดการค้า LPG, และการใช้ระบบราคา "ลอยตัวเต็มที่" ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนปฏิบัติในการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซ LPG สามารถแยกออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การนำระบบราคา "กึ่งลอยตัว" มาใช้

ขั้นตอนที่ 2: การเพิ่มการแข่งขันในตลาดการค้า LPG

ขั้นตอนที่ 3: การเตรียมการก่อนใช้ระบบราคา "ลอยตัวเต็มที่"

ขั้นตอนที่ 4: การนำระบบราคา "ลอยตัวเต็มที่" มาใช้ในช่วงแรก

ขั้นตอนที่ 5: การติดตามผลการดำเนินการ ในการยกเลิกการควบคุมราคาขายปลีกก๊าซหุงต้ม

ขั้นตอนที่ 6: การใช้ระบบราคา "ลอยตัวเต็มที่" โดยสมบูรณ์

ขั้นตอนแรกของการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ได้มีการปรับปรุงราคา ณ โรงกลั่น และราคานำเข้าของ LPG รวมทั้งการปรับราคาขายส่งและราคาขายปลีก LPG เพื่อลดการชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในระดับที่จะทำให้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีรายได้สุทธิเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย ในการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และการปราบปรามน้ำมันเถื่อน ซึ่งแนวทางการปรับปรุงดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงานแล้ว เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2540 โดยกำหนดให้มีการปรับปรุงราคา ณ โรงกลั่น ราคานำเข้า ราคาขายส่ง และราคาขายปลีกก๊าซปิโตรเลียมเหลว ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2540 เป็นต้นไป ดังนี้

1. การปรับปรุงราคา ณ โรงกลั่นและราคานำเข้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้กำหนดราคา ณ โรงกลั่น และราคานำเข้าของก๊าซปิโตรเลียมเหลว อยู่ระหว่างราคานำเข้าและราคาส่งออก คือ เท่ากับราคาประกาศเปโตรมิน บวก 30 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน สำหรับในบางช่วงเวลาที่ราคาประกาศเปโตรมิน ไม่สะท้อนถึงราคาส่งออก ให้คณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงาน พิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณราคา ณ โรงกลั่น และราคานำเข้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้เหมาะสมในช่วงเวลาดังกล่าว
2. การปรับราคาขายส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้ปรับราคาขายส่งไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้น 2.4091 บาท/กิโลกรัม เป็น 9.8252 บาท/กิโลกรัม ทำให้ราคาขายส่งรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้น 2.6500 บาท/กิโลกรัม เป็น 10.8077 บาท/กิโลกรัม
3. การปรับราคาขายปลีกก๊าซหุงต้ม

ให้ปรับราคาขายปลีกก๊าซหุงต้มรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้น 2.65 บาท/กิโลกรัม เป็น 13.40 บาท/กิโลกรัม แต่เนื่องจากในปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ จะกำหนดราคาสินค้า โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงให้กำหนดเป็นราคาขายปลีกไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็น 12.1818 บาท/กิโลกรัม ซึ่งมีผลทำให้ราคาขายปลีก ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มของก๊าซปิโตรเลียมเหลว บรรจดังมีราคาเป็นดังนี้

ขนาดถัง (กิโลกรัม)	ปริมาณก๊าซสุทธิ (กิโลกรัม)	ข้อเสนอราคาขายปลีก ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม (บาท/ถัง)
12.00	11.50	140
13.50	13.50	164
15.00	15.00	183
50.00	48.00	585

(ทั้งนี้ ราคาขายปลีกของถังก๊าซหุงต้มขนาดอื่นๆ ให้ปรับราคาไปตามสัดส่วนของปริมาณก๊าซบรรจุสุทธิ)

การยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) จะทำให้ราคาขายส่งและราคาขายปลีก LPG เพิ่มขึ้น แต่เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ค้าก๊าซเอาเปรียบผู้บริโภค ในการขึ้นราคาก๊าซ มากกว่าระดับที่ทางการกำหนด จึงจำเป็นต้องที่ทางจังหวัด จะต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบดูแล้ว ผู้จำหน่ายก๊าซมีการกำหนดราคาเกินควรหรือไม่ และตามกฎหมายได้ระบุให้ผู้ค้าปลีกต้องปิดป้ายแสดงราคาไว้ ณ สถานที่จำหน่าย ซึ่งผู้ซื้อสามารถตรวจสอบราคาก๊าซก่อนซื้อได้ และเพื่อไม่ให้ผู้ค้าก๊าซฉวยโอกาสบวกค่าบริการขนส่งก๊าซ ที่เกินเหมาะสมเข้าในราคาก๊าซ ดังนั้นในการขึ้นราคาขายปลีกในครั้งนี้ จะยังไม่ใช้การกำหนดราคา ณ สถานที่จำหน่ายในทุกพื้นที่ โดยจะให้แต่ละพื้นที่ประกาศกำหนดราคาขายปลีก ณ สถานที่จำหน่าย หรือกำหนดราคา ณ สถานที่อยู่ของผู้ซื้อให้เป็นไปตามประกาศปัจจุบันที่ใช้อยู่

2.2 ได้มีการปรับปรุงอัตราชดเชยค่าขนส่งก๊าซตามต้นทุนที่สูงขึ้น โดยคณะกรรมการพิจารณา นโยบายพลังงาน ได้มีมติเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2540 เห็นชอบให้ปรับปรุงแก้ไข ประกาศคณะกรรมการพิจารณา นโยบายพลังงาน ฉบับที่ 39 พ.ศ. 2540 ให้กำหนดอัตราเงินชดเชยค่าขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว จากคลังก๊าซจังหวัดชลบุรี ไปยังคลังก๊าซจังหวัดนครสวรรค์ ลำปาง และขอนแก่น ให้เท่ากับค่าขนส่งที่ ปตท. จ่ายจริง โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2540 เป็นต้นไป ดังนี้

	บาทต่อ กิโลกรัม
--	--------------------

- ไปยังคลังก๊าซที่จังหวัดนครสวรรค์	0.4270
- ไปยังคลังก๊าซที่จังหวัดลำปาง	0.7654
- ไปยังคลังก๊าซที่จังหวัดขอนแก่น	0.5579

ผลการดำเนินการตามนโยบายราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลวดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการจำหน่าย และการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริงมากขึ้น

เรื่องที่ 12 การดำเนินการตามพระราชบัญญัติ การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535

1. ความเป็นมา

การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดวินัยในการอนุรักษ์พลังงาน และให้มีการลงทุนในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคาร โดยได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) เป็นเลขานุการที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาการขึ้นทวงถามและเสนอแนะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงาน ต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ของคณะกรรมการกำกับดูแลแผนงานภาคความร่วมมือ และคณะกรรมการกำกับดูแลแผนงานสนับสนุน เพื่อพิจารณาการขึ้นทวงถามและให้ความเห็นชอบการดำเนินโครงการภายใต้แผนงานอนุรักษ์พลังงาน

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

การดำเนินการตามแผนงานอนุรักษ์พลังงาน ภายใต้พระราชบัญญัติเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ได้แบ่งออกเป็น 3 แผนงาน คือ แผนงานภาคบังคับ แผนงานภาคความร่วมมือ และแผนงานสนับสนุน โดยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงานในแต่ละแผนงานดังนี้

2.1 การดำเนินการตามแผนงานภาคบังคับ มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

1. โครงการโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมที่กำลังใช้งาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม และกฎกระทรวงเกี่ยวกับอาคารควบคุม ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 ธันวาคม 2538 กำหนดให้เจ้าของอาคารควบคุมจะต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงาน ตามที่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวงเกี่ยวกับอาคารควบคุม ซึ่งกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ได้เริ่มดำเนินการอนุรักษ์พลังงานสำหรับอาคารควบคุมตั้งแต่ต้นปี 2539 โดยได้มีการตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานเบื้องต้น จนถึงเดือนกันยายน 2540 ปรากฏว่า มีอาคารที่ขอรับการสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงาน จำนวน 459 แห่ง ซึ่งได้รับการอนุมัติค่าขอรับการสนับสนุนแล้ว จำนวน 354 แห่ง โดยอยู่ระหว่างการตรวจรายงานวิเคราะห์การใช้พลังงานเบื้องต้น จำนวน 160 แห่ง และกำลังทำเรื่องเบิกจ่ายค่าตรวจวิเคราะห์ จำนวน 41 แห่ง ส่วนโรงงานควบคุมยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาด้านการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุม
2. โครงการโรงงานและอาคารที่อยู่ในระหว่างการออกแบบหรือก่อสร้าง อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำรายละเอียดหลักเกณฑ์การสนับสนุน
3. โครงการอาคารของรัฐ ได้ตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในอาคารส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจแล้ว จำนวน 415 แห่ง และปรับปรุงการอนุรักษ์พลังงานในอาคารส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจแล้ว 274 แห่ง
4. โครงการก่อสร้างอาคารอนุรักษ์พลังงานตัวอย่าง ได้ดำเนินการโครงการแล้วเสร็จ ประมาณร้อยละ 40.57 โดยดำเนินงานด้านโครงสร้าง, สุขาภิบาล, และระบบป้องกันอัคคีภัยแล้วเสร็จประมาณ

ร้อยละ 77.03, 5.20, และ 7.00 ตามลำดับ ส่วนงานด้านสถาปัตยกรรมอยู่ระหว่างเริ่มดำเนินการ

5. โครงการจัดทำร่างกฎกระทรวง กำหนดเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ประสิทธิภาพสูง แนวทางการช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้ผลิตและผู้จำหน่าย และการติดตามแสดงประสิทธิภาพ ได้รับรายงานความก้าวหน้าฉบับที่ 1 ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ประสิทธิภาพสูง และร่างหลักเกณฑ์/เงื่อนไขการขอรับการส่งเสริมช่วยเหลือ จากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน อย่างละ 1 ฉบับ
6. โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน คู่มือการฝึกอบรมและห้องปฏิบัติการ 2 รายการ ดังนี้
 - การปรับปรุงระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง เพื่อการสาธิตการอนุรักษ์พลังงาน ห้องฝึกอบรม
 - จัดพิมพ์เอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน สำหรับโรงงาน 7 รายการๆ ละ 1,000 เล่ม รวม 7,000 เล่ม
7. โครงการพัฒนาผู้รับผิดชอบด้านพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานกำลังเสนอขอความเห็นชอบ หลักสูตรการอนุรักษ์พลังงานในโรงงาน และหลักสูตรการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร ของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้รับผิดชอบฯ เป็นการชั่วคราวก่อน
8. โครงการวิเคราะห์การประหยัดพลังงานในโรงงาน อาคารธุรกิจ และอาคารหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจ ได้ดำเนินงานตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในปีงบประมาณ 2540 รวมทั้งสิ้น 520 แห่ง แล้วเสร็จ 299 แห่ง ดังนี้
 - งานว่าจ้างตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงาน อาคารธุรกิจ และอาคารหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจ ได้ดำเนินงานดังนี้
 - การตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงาน จำนวน 250 แห่ง ผู้รับจ้างจัดส่งรายงานแล้ว 89 แห่ง ยังขาดอีก 161 แห่ง
 - การตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในอาคารธุรกิจ จำนวน 180 แห่ง ผู้รับจ้างจัดส่งรายงานแล้ว 140 แห่ง ยังขาดอีก 40 แห่ง
 - การตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในอาคารหน่วยราชการ และรัฐวิสาหกิจ 60 แห่ง ผู้รับจ้างจัดส่งรายงานแล้ว 60 แห่ง
 - งานตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงานและอาคารธุรกิจ โดยกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานทำเอง ซึ่งได้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในโรงงาน 10 แห่ง และตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานในอาคารธุรกิจ 20 แห่ง โดยได้จัดส่งรายงานให้ผู้ประกอบการแล้ว 10 แห่ง เหลืออีก 20 แห่ง อยู่ระหว่างการจัดทำรายงาน

2.2 การดำเนินการตามแผนงานภาคความร่วมมือ มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ ดังนี้

1. โครงการพลังงานหมุนเวียนและกิจกรรมการผลิตในชนบท มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินกองทุนฯ จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการเพื่อพัฒนาแพร่ขยายการใช้ระบบเครื่องทำน้ำร้อนจากแสงอาทิตย์ ในประเทศไทย
2. โครงการศึกษา วิจัย และพัฒนา มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินกองทุนฯ จำนวน 11 โครงการ ดังนี้
 - โครงการทดสอบเตาเผาอีฐชนิดประหยัดพลังงาน
 - โครงการศึกษาและวิจัยการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในอุตสาหกรรมอบแห้งผัก
 - โครงการวิจัยเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมการใช้เตาหุงต้มที่ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นเชื้อเพลิง
 - โครงการวิจัยเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมการใช้แท่งเชื้อเพลิงเขียว
 - โครงการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยในการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน จากข้อมูลที่ใช้ประเมินค่า OTTV และ RTTV ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
 - โครงการจัดทำคู่มือก่อสร้างและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์สมรรถนะเชิงความร้อนของกรอบอาคารและหลังคา
 - โครงการสาธิตและระบบผลิตและจำหน่ายไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ในประเทศไทย
 - โครงการวิจัยและพัฒนาการนำพลังงานที่สูญเสียจากการใช้ลิฟท์กลับมาใช้ใหม่ โดยใช้เวเนเดียมแบดเตอร์เป็นที่ยกเก็บพลังงาน
 - โครงการออกแบบบ้านประหยัดพลังงาน เพื่อใช้เป็นบ้านสาธิตแก่สถาปนิก วิศวกร และผู้สนใจทั่วไป

- โครงการศึกษาและพัฒนาวิธีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของป่าไม้
- โครงการจัดทำแผนโครงการสวนพลังงาน (Energy Park)

2.3 การดำเนินการตามแผนงานสนับสนุน มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาบุคลากร มีโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ แล้ว จำนวน 5 โครงการ ดังนี้
 - โครงการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้านอนุรักษ์พลังงาน สำหรับโรงเรียนระดับประถมและมัธยม
 - โครงการฝึกอบรมบุคลากรระยะสั้นในประเทศ
 - โครงการส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมและดูงานระยะสั้นในต่างประเทศ
 - โครงการส่งบุคลากรเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
 - โครงการอื่นๆ ได้แก่ การฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานให้โรงงานขนาดเล็ก
2. โครงการประชาสัมพันธ์ ในปี 2540 สพช. ได้ดำเนินการตามโครงการประชาสัมพันธ์ที่ได้รับอนุมัติไปแล้วรวม 10 กิจกรรม ดังนี้
 - การจัดงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับทางเลือกในการตกแต่งประดับโคมไฟและการจัดเลี้ยงโรงแรม เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้โรงแรมมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการตกแต่งประดับโคมไฟ และการจัดเลี้ยงโรงแรมให้เป็นแนวทางการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว
 - โครงการเผยแพร่การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเคลื่อนที่ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้รับการถ่ายทอดทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน ทรพยากรและสิ่งแวดล้อม และได้รับข้อมูลและวิธีการประหยัดพลังงานที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว
 - การจัดทำเอกสารเผยแพร่เรื่องพลังงาน สิ่งแวดล้อม และการบริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความรู้ความเข้าใจในการใช้พลังงาน และทรพยากรอื่นอย่างรู้คุณค่า และมีประสิทธิภาพ และแนะนำผู้บริโภคให้ทราบถึงวิธีการลดการสูญเสียจากการใช้พลังงาน และการบริโภคที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อย โดยโครงการอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - การจัดทำโปสเตอร์อนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน เพื่อเผยแพร่โปสเตอร์เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการแนะนำการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และแนะนำการบริโภคที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ซึ่งโครงการกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - การจัดทำสารคดีต่างประเทศเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อให้ความรู้และความสำคัญของพลังงานต่อมนุษย์ และปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่าของพลังงานและทรพยากรธรรมชาติ ซึ่งโครงการอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - โครงการค่ายฤดูร้อนด้านวิทยาศาสตร์และพลังงาน และกิจกรรมเยี่ยมชมแหล่งพลังงาน และผลกระทบจากการใช้พลังงาน เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันในเนื้อหา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนตามปกติ และเสริมสร้างความเข้าใจ จิตสำนึก และประสบการณ์ในการใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ อธิบายปรากฏการณ์ด้านพลังงานและทรพยากร โดยโครงการได้เสร็จสิ้นแล้ว
 - การผลิตสารคดีโทรทัศน์ความรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อให้ความรู้ถึงความสำคัญของพลังงานต่อมนุษย์ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการบริโภคพลังงาน และตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของพลังงานทรพยากรธรรมชาติ โดยโครงการอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - การบริหารงาน “นิทรรศการเปิดโลกพลังงาน” เพื่อให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ “นิทรรศการเปิดโลกพลังงาน” ต่อจากบริษัท ลีโอเบอร์เนทท์ จำกัด ที่ดำเนินการสิ้นสุดตามสัญญาแล้ว โดยเริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม 2540
 - สารคดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ กับแนวพระราชดำริด้านพลังงานและทรพยากรธรรมชาติ เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางของการอนุรักษ์พลังงาน และใช้ทรพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและยาวนานที่สุด ซึ่งโครงการอยู่ในระหว่างดำเนินการ
 - โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการใช้น้ำมันอย่างประหยัด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนให้ยอมรับระบบราคาน้ำมันลอยตัว ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลของการแข่งขันในตลาดโลก เมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้นประชาชนก็จะประหยัดการใช้น้ำมันลง รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกและสร้างทัศนคติของประชาชน ให้รู้จักใช้น้ำมันอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยโครงการได้เริ่มดำเนินงานในเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม 2540

ผลจากการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 จะช่วยให้ภาคเอกชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พลังงาน และเป็นแบบอย่างให้ภาคเอกชนนำเทคโนโลยีการประหยัดพลังงานไปใช้ปรับปรุงในอาคารหรือโรงงาน ตลอดจนการปลูกสร้างอาคารใหม่ รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาอุปกรณ์เครื่องใช้ประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูงขึ้นมาใช้ประโยชน์มากขึ้น นอกจากนี้แล้วยังเป็นการช่วยเสริมสร้างจิตสำนึก และความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไปให้รู้จักใช้พลังงานและทรัพยากรต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการอนุรักษ์พลังงาน และมีการถ่ายทอดข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงานออกไป ซึ่งจะทำให้เกิดการประหยัดพลังงานในที่สุด และจะช่วยลดการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศลงด้วย

เรื่องที่ 13 การดำเนินการโครงการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (DEMAND SIDE MANAGEMENT)

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2534 อนุมัติโครงการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า โดยให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน เพื่อให้ประชาชนและผู้ใช้ไฟฟ้ากลุ่มต่างๆ ใช้ไฟอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ไฟฟ้าในการเสียค่าไฟฟ้างลดลง และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติในการลดหรือชะลอการสร้างโรงไฟฟ้าในอนาคต ซึ่งจะมีผลทั้งในด้านอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ต่อมาคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าขึ้น เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2538 โดยให้ทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแนะรูปแบบ และแผนปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า และประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามการปฏิบัติงานตามโครงการฯ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ความก้าวหน้าในการดำเนินการ โครงการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าจนถึงปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 มาตรการบังคับสำหรับฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพตู้เย็น ได้มีประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลากบังคับ สำหรับฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพตู้เย็น ของสำนักงานจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (สจฟ.) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นไป

2.2 โครงการส่งเสริมการใช้ตู้เย็นประหยัดไฟฟ้า จนถึงปัจจุบันผู้ผลิตตู้เย็นทุกบริษัทได้ตกลงสมัครใจติดฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพทุกตู้ตามข้อตกลง ที่ให้ไว้กับ กฟผ. โดยจนถึงสิ้นเดือนกันยายน 2540 กฟผ. ได้จ่ายฉลากให้ผู้ผลิตไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 2,679,269 ดวง ปัจจุบันกำลังไฟฟ้าที่ลดได้ 38.06 เมกะวัตต์ พลังงานไฟฟ้าที่ลดได้ 291.06 ล้านหน่วย และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดได้ 217,163 ตัน

2.3 โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องปรับอากาศประหยัดไฟฟ้า การติดฉลากแสดงระดับประสิทธิภาพเครื่องปรับอากาศ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2539 จนถึงสิ้นเดือนกันยายน 2540 มีผู้เข้าร่วมโครงการส่งเครื่องปรับอากาศเข้าทดสอบ ซึ่งผ่านการทดสอบได้รับฉลากประสิทธิภาพในระดับ 5 จำนวน 159 รุ่น ฉลากที่ กฟผ. มอบให้ผู้ผลิตไปแล้ว รวมทั้งสิ้น 213,948 ดวง และค่าเฉลี่ยของ EER ของเครื่องปรับอากาศที่เข้าร่วมโครงการมีแนวโน้มสูงขึ้น สำหรับการประหยัดไฟฟ้าที่เกิดจากโครงการนี้ จนถึงปัจจุบันสามารถลดกำลังไฟฟ้าลงได้ 33.03 เมกะวัตต์ พลังงานไฟฟ้าที่ลดได้ 161.28 ล้านหน่วย และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดได้ 120,333 ตัน

2.4 โครงการอาคารสีเขียว ได้จูงใจให้อาคารธุรกิจ สำนักงาน โรงแรม โรงพยาบาล ศูนย์การค้า ทั้งที่เป็นอาคารเก่า และอาคารที่จะก่อสร้างใหม่ ใช้พลังงานไฟฟ้าตามหรือดีกว่าที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงอาคารควบคุม ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 โดยเริ่มโครงการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2538 จนถึงสิ้นเดือนกันยายน 2540 มีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ

410 ราย ในจำนวนนี้ 206 ราย มีลักษณะการใช้ไฟฟ้าเป็นอาคารควบคุม ซึ่งแจ้งความประสงค์ให้ สจฟ. เป็นผู้ดำเนินการด้านการใช้พลังงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงาน ประเมินศักยภาพการประหยัดพลังงาน และวิเคราะห์การลงทุน

2.5 โครงการล้านดวงใจ ร่วมใจรักดี ร่วมประหยัดไฟ ได้รณรงค์ให้มีการใช้หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ หรือหลอดตะเกียบแทนหลอดไส้ โดยเริ่มโครงการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2539 คาดว่าจะสามารถลดความต้องการไฟฟ้าสูงสุดได้ 31 เมกะวัตต์ และประหยัดพลังงานไฟฟ้าลงได้ 170 ล้านหน่วย ในปี พ.ศ. 2541

2.6 โครงการระบบเก็บกักความเย็น (Thermal Energy Storage) ได้มุ่งใจให้มีการใช้ระบบเก็บกักความเย็น ทดแทนระบบเครื่องปรับอากาศศูนย์รวม ในช่วงที่ระบบไฟฟ้ามีความต้องการใช้สูงสุด ในแต่ละวัน โดยดำเนินการ ก่อสร้างเป็นโครงการนำร่อง ที่ทำการสำนักงานใหญ่ กฟผ. ขนาดทำความเย็น 1,500 ตันต่อชั่วโมง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2540 นี้ สามารถลดความต้องการไฟฟ้าลงได้ 380 กิโลวัตต์ สำหรับอาคารทั่วไป กฟผ. จะลงทุนให้ก่อน และให้เจ้าของอาคารจ่ายเงินจากส่วนที่ประหยัดค่าไฟฟ้าได้โดยผ่อนชำระคืน กฟผ. เป็นงวดๆ

2.7 โครงการมอเตอร์ประสิทธิภาพสูง เป็นการมุ่งใจให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้ามอเตอร์ และผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมผลิต/นำเข้า และใช้มอเตอร์ประสิทธิภาพสูง โดยเริ่มโครงการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2539 และเปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2539 คาดว่าจะสามารถประหยัดไฟฟ้าสูงสุดได้ 110 เมกะวัตต์ ในปี 2544

2.8 โครงการแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ประสิทธิภาพต่ำ เพื่อตัดวงจรและ延年อายุการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าประสิทธิภาพต่ำ ออกจากระบบเร็วขึ้น และเป็นการผลักดันให้ผู้ผลิตผลิตแต่อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพ

2.9 โครงการประชาร่วมใจใช้บัลลาสต์ประหยัดไฟฟ้า จัดสร้างตลาด ให้ผู้ผลิตหันมาผลิตบัลลาสต์ประหยัดไฟฟ้า โดยใช้แกนเหล็กประหยัดไฟฟ้า และใช้ชื่อว่า "บัลลาสต์เบอร์ 5 นირภัย"

2.10 โครงการห้องทดสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า กฟผ. ได้ให้เงินทุนสนับสนุนค่าเครื่องมือทดสอบ และสนับสนุนให้ตั้งห้องทดสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าขึ้น

2.11 โครงการติดตั้งท่อความร้อน (Heat Pipe) ได้ทดลองนำ Heat Pipe Technology มาติดตั้งบนเครื่องปรับอากาศขนาด 60,000 BTU/hr ปรากฏว่า สามารถประหยัดไฟฟ้าได้กว่าร้อยละ 30 ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาในรายละเอียด

2.12 โครงการเสริมสร้างทัศนคติประหยัดไฟฟ้า เป็นการรณรงค์ให้เยาวชนของชาติ มีจิตสำนึกในการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ ตามที่ สจฟ. ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการห้องเรียนสีเขียว โดยนำอุปกรณ์ส่งเสริมการประหยัดไฟฟ้า ไปติดตั้งในห้องเรียนในโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยมีเป้าหมาย 100 แห่ง ในปี 2540-2541

2.13 โครงการระบบติดตามและประเมินผล ได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาอิสระในการติดตามและประเมินผล (Independent Monitoring & Evaluation Agency - IMEA) รายงานต่อคณะอนุกรรมการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า เริ่มงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2538 ถึงเดือนมิถุนายน 2543 และจัดตั้งระบบศูนย์ข้อมูลกลาง (Database) และจัดหา Software ของตนเองในการประเมินผล รวมทั้งการวิเคราะห์การใช้ไฟฟ้า (Load Research) ด้วย

2.14 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพโรงงานครบวงจร (Energy Service Company : ESCO) อยู่ระหว่างการจัดทำโครงการนำร่อง สำหรับอุตสาหกรรมต้นแบบ 4 ประเภท

2.15 โครงการลดต้นทุนโรงงานอุตสาหกรรม ด้วยการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า ได้มอบหมายให้ สจฟ. ช่วยเหลือแนะนำแก่โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ในการประหยัดพลังงาน และใช้เงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ลงทุนก่อนแล้วผ่อนชำระภายหลังถ้าต้องติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติม โดย สพช. ได้มอบหมายให้ สจฟ. ดำเนินการกับอาคาร/โรงงานนำร่องรวมทั้งสิ้น 11 แห่งแล้ว

2.16 การประเมินผลการประหยัดไฟฟ้า และการลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ นับตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นเดือนกันยายน 2540 ปริมาณกำลังไฟฟ้าที่ลดได้ 192 เมกะวัตต์ พลังงานไฟฟ้าที่ลดได้

1,484 ล้านหน่วยและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดได้ 1,106,696 ตัน โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 837.28 ล้านบาท

2.17 การกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าประเภทที่สามารถงดจ่ายไฟฟ้าได้ (Interruptible Rate) ได้รับความเห็นชอบให้ สฟช. สามารถกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าประเภท ที่สามารถงดจ่ายไฟฟ้าได้ โดยผู้ใช้ไฟฟ้าที่เข้าอยู่ในโครงการนี้ จะได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนทั้งในรูปของพลังไฟฟ้า ที่งดจ่ายไฟฟ้า โดยผู้ใช้ไฟฟ้าที่เข้าอยู่ในโครงการนี้ จะได้รับเงินเป็นค่าตอบแทนทั้งในรูปของพลังงานไฟฟ้า ที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของตนเอง เพื่อทดแทนปริมาณไฟฟ้าที่งดจ่ายค่าว่าโครงการนี้ จะสามารถจูงใจผู้ใช้ไฟฟ้าให้ร่วมโครงการได้

เรื่องที่ 14 การปรับปรุงอัตราการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง

1. ความเป็นมา

เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรมและการขนส่ง ดังนั้นเพื่อให้ประเทศมีเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีการสำรองน้ำมันภายในประเทศในอัตราที่เหมาะสม โดยคณะรัฐมนตรีได้ มีมติเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2536 ให้เพิ่มอัตราสำรองน้ำมันที่นำเข้ามาภายในประเทศจากอัตราร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 10 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540 เป็นต้นไป ต่อมากระทรวงพาณิชย์ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2539 ให้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี ในการให้เพิ่มอัตราการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 10 ของปริมาณน้ำมันที่นำเข้า โดยกระทรวงพาณิชย์ เห็นควรให้คงการสำรองน้ำมันสำเร็จรูป ที่นำเข้าในอัตราร้อยละ 5 ต่อไป ซึ่งในเรื่องนี้คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) รับผิดชอบพิจารณาหารือ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาและจัดทำข้อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2539 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 โดยมีมติดังนี้

2.1 ให้เลื่อนกำหนดเวลาบังคับใช้การสำรองน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาของผู้นำเข้าในอัตราร้อยละ 10 ไปอีก 2 ปี โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าในช่วงเวลาที่เลื่อนไปดังกล่าว การนำเข้าน้ำมันดีเซลหรือน้ำมันเตาลดลงมาก หรือไม่มีการนำเข้าเลย ให้ สพช. พิจารณานำเสนอเลื่อนเวลาบังคับใช้ให้เร็วขึ้นได้

2.2 ให้เพิ่มอัตราสำรองน้ำมันเบนซินและน้ำมันอื่นๆ ของผู้นำเข้าเป็นอัตราร้อยละ 10 ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2540

2.3 ในระหว่างที่เลื่อนการบังคับใช้อัตราสำรองน้ำมันดีเซล และน้ำมันเตาของผู้นำเข้าเป็นร้อยละ 10 ให้คณะกรรมการพิจารณานโยบายพลังงาน ดำเนินการออกประกาศลดอัตราเงินเรียกเก็บเข้ากองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ของน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาที่ผลิตในประเทศลงในอัตรา 6 สตางค์ต่อลิตร และ 3 สตางค์ต่อลิตร ตามลำดับ

2.4 ให้มีการศึกษาถึงระดับการสำรองของประเทศที่เหมาะสมในระยะยาว เพื่อเพิ่มความมั่นคงของประเทศด้านพลังงาน และศึกษาความเหมาะสมของการให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บน้ำมันสำรองเอง อีกส่วนหนึ่งดังที่มีการปฏิบัติในหลายประเทศ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อราคาน้ำมันและราคาสินค้า โดยให้ สพช. รับผิดชอบดำเนินการศึกษาในรายละเอียดร่วมกับ ปตท. และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

การเพิ่มอัตราสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 10 ของปริมาณน้ำมันที่นำเข้า ทำให้ผู้นำเข้าไม่ได้เปรียบโรงกลั่นในประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการแข่งขัน และจะเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศเพิ่มขึ้น

เรื่องที่ 15 การแก้ไขปัญหากลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง

1. ความเป็นมา

การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นปัญหาหนึ่ง ที่ทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ค้าน้ำมันสุจริต ที่เสียภาษีโดยครบถ้วน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง มีประสิทธิภาพและได้ผลจริงจึง คณะรัฐมนตรีจึงได้เห็นชอบ ให้มีการกำหนดมาตรการ ในการแก้ไขปัญหากลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา และได้มีการพิจารณาปรับปรุงมาตรการเพิ่มเติม เพื่อให้การปราบปรามมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ และรายงานผลการดำเนินงาน ให้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติทราบ ในการประชุมทุกครั้ง

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพข. ได้ติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และช่วยประสานให้หน่วยงานต่างๆ สามารถดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในช่วงที่ผ่านมามีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดตั้งศูนย์ประสานงาน โดย สพข. ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมการประสานงานของทุกหน่วยงาน ทั้งในทะเลและบนบก และกองทัพเรือ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการจัดทำแผนปราบปรามทางทะเล และประสานงานการปฏิบัติงานปราบปรามทางทะเล ร่วมกับกรมตำรวจและกรมศุลกากร

2.2 กรมตำรวจ กองทัพเรือ และกรมศุลกากร จัดให้มีการลาดตระเวนและเฝ้าติดตามทั้งทางบก และทางทะเล รวมทั้ง ตั้งด่านตรวจสอบการขนส่งน้ำมันในประเทศและน้ำมันผ่านแดนไป สปป.ลาว

2.3 กรมสรรพสามิต ดำเนินการติดตั้งมิเตอร์ ในคลังน้ำมันดีเซลหมุนเร็วชายฝั่งทั่วประเทศไปแล้วรวม 37 คลัง และอยู่ระหว่างดำเนินการ ติดตั้งมิเตอร์ในคลังน้ำมันดีเซลหมุนเร็วและเบนซินเพิ่มอีก 58 คลัง ซึ่งคาดว่าจะสามารถดำเนินการแล้วเสร็จ ภายในปี 2542 นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการควบคุมการปลอมปน Solvent ในน้ำมันเชื้อเพลิง โดยการประกาศขยายพิกัดภาษีสรรพสามิตให้ครอบคลุมเกือบทุกผลิตภัณฑ์

2.4 กรมโยธาธิการ ดำเนินการตรวจคลังน้ำมันชายฝั่งทุกแห่งว่ามีการเก็บน้ำมันถูกต้องตามชนิดที่แจ้งไว้หรือไม่ และกำหนดเงื่อนไขให้คลังน้ำมันที่สร้างขึ้นใหม่ริมฝั่งทะเลหรือแม่น้ำจะต้องติดตั้งมิเตอร์ เพื่อวัดปริมาณน้ำมันเข้า-ออกมาจากคลัง โดยค่าใช้จ่ายในการติดตั้งมิเตอร์ ให้เจ้าของคลังเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด

2.5 กรมสรรพากร ตรวจสอบให้มีการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามสถานีบริการและคลังน้ำมันชายฝั่งอย่างเข้มงวด โดยให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเข้าอยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.6 กรมทะเบียนการค้า ตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงตามสถานีบริการและคลังน้ำมันทั่วราชอาณาจักร และกำหนดให้ผู้ค้าน้ำมันต้องแจ้งรายละเอียดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงก่อนการนำเข้าและต้องมีผู้ตรวจวัดอิสระ ร่วมตรวจสอบการนำเข้าด้วย นอกจากนี้ได้แก้ไขกฎเกณฑ์การควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับน้ำมันที่นำเข้ามาเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนทั่วไป สำหรับเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง (คสน.)

2.7 กรมเจ้าท่า ตรวจสอบเรือประมงดัดแปลงอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด

2.8 กรมศุลกากร ได้ระงับการจัดตั้งคลัง คสน. และแก้ไขระเบียบศุลกากรฉบับที่ 12/2539 ให้ คสน. ต้องติดตั้งระบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานปราบปรามที่เกี่ยวข้อง และยกเลิกการผ่อนผันอายุ ทัณฑ์บนน้ำมันผ่านแดนไปยัง สปป.ลาว เพื่อมิให้มีการตกค้างในประเทศไทย รวมทั้งแก้ไขระเบียบ

กรมชลประทานให้ คสน. สามารถเก็บน้ำมันที่มีคุณภาพแตกต่าง จากที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด ไซ้ในประเทศ

2.9 สำนักงานอัยการสูงสุด ดำเนินการตามมาตรการดำเนินคดี โดยให้ถือว่าคดีลักลอบนำเข้าน้ำมัน เชื้อเพลิงเป็นคดีสำคัญ หากพนักงานมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องทุกข้อหา บางข้อหา หรือไม่รับของ กลาง ให้เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดก่อนมีคำสั่งทุกครั้ง

2.10 ได้มีการประกาศเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทยในท้องทะเลออกไปอีก 12 ไมล์ทะเล จาก เขตทะเลอาณาเขต เพื่อให้การลักลอบนำเรือมาลอยจำหน่ายกลางทะเลกระทำได้น้อยลงยิ่งขึ้น และ ขอแก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 ซึ่งได้นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา โดยในขณะนี้พระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ ได้ผ่าน การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.11 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ... เพื่อให้สามารถริบเรือที่มี ขนาดเกินกว่า 250 ตันกรอส ที่ใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรได้ และกำหนด มาตรการห้ามการขนถ่ายสิ่งของในทะเลนอกเขตท่า ขณะนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รับผิดชอบไป ดำเนินการตรวจร่าง เพื่อจะได้นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาต่อไป

ผลจากการดำเนินการแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงในช่วงที่ผ่านมา หน่วยงานปราบปราม คือ กองทัพเรือ กรมศุลกากร และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สามารถจับกุมน้ำมัน ลักลอบหนีภาษีในช่วงระหว่างเดือนมกราคม-พฤศจิกายน 2540 ได้จำนวน 2,328,841 ลิตร ลดลง จากช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณ 5.4 ล้านลิตร

เรื่องที่ 16 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าในรูป IPP

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2537 เห็นชอบแนวทางการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิต เอกชนในรูป Independent Power Producer (IPP) เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศ อันจะนำไปสู่คุณภาพของการบริการที่ดีขึ้น และช่วยลด ภาระการลงทุนของภาครัฐ

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าในรูป IPP ในช่วงปีงบประมาณ 2540 สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 สพข. ได้ร่วมพิจารณากำหนดรายละเอียดของหลักเกณฑ์ และวิธีการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิต ไฟฟ้าเอกชน ตลอดจนได้ประเมินและคัดเลือกข้อเสนอของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน และดำเนินการเจรจา เพื่อจัดทำสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่าง กฟผ. กับผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว โดย สรุปได้ดังนี้

1. การรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2539-2543) จำนวน 3 ราย รวม 1,750 เมกะวัตต์ ดังนี้
 - บริษัท Independent Power (Thailand) Co., Ltd. (IPT) จำนวน 700 เมกะวัตต์ ใช้ ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้งอ่าวไผ่ จ. ชลบุรี กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย ไทย ออยล์, Unocal และ Westinghouse ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว
 - บริษัท Tri Energy Co., Ltd. (TECO) จำนวน 700 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อ เพลิง สถานที่ตั้ง จ. ราชบุรี กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย บ้านปู, Texaco และ Black & Veatch ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว
 - บริษัท Eastern Power & Electric Co., Ltd. (EPEC) ขนาดกำลังผลิต 350 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้ง อ.บางบ่อ จ. สมุทรปราการ กลุ่มผู้ลงทุน ประกอบด้วย MDX Power และ Marubeni ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว

2. การรับซื้อไฟฟ้าจากเอกชน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2544-2546) จำนวน 4 ราย รวม 4,193.5 เมกะวัตต์ ดังนี้

- บริษัท Union Power Development Co., Ltd. จำนวน 1,400 เมกะวัตต์ ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้ง ต. หินครุฑ จ. ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย Union Energy, Tomen และ Imatran Voima Oy Co., Ltd. ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว
- บริษัท Bowin Power Co., Ltd. จำนวน 713 เมกะวัตต์ ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้ง อ. บ่อวิน จ. ชลบุรี กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย เหมราช และ InterGen ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว
- บริษัท BLC Power Ltd. จำนวน 1,346.5 เมกะวัตต์ ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้ง อ. ฆ้องวง จ. อยุธยา กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย บ้านปู, Loxley, PowerGen และ CRA ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าแล้ว
- บริษัท Gulf Power Generation Co., Ltd. จำนวน 734 เมกะวัตต์ ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง สถานที่ตั้ง อ. กุยบุรี จ. ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มผู้ลงทุนประกอบด้วย ปูนซีเมนต์นครหลวง ลานนาสิกไนต์ และ Mission Energy ขณะนี้ ยังไม่ได้ลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า

2.2 จากการเปลี่ยนแปลง ระบบการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว เนื่องจากได้มีการกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศในการลงทุน คณะอนุกรรมการประเมิน และคัดเลือกข้อเสนอจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน จึงได้ดำเนินการเจรจากับผู้พัฒนาโครงการทั้ง 7 ราย เพื่อบรรเทาผลกระทบต่อ IPP โดยได้มีการจัดทำข้อเสนอการปรับสูตรราคาซื้อขายไฟฟ้า และการปรับปรุงสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) เพิ่มเติมนอกเหนือสูตรการรับซื้อไฟฟ้า และได้นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติพิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 โดยมีแนวทางสรุปได้ดังนี้

1. ให้มีการปรับสูตรการรับซื้อไฟฟ้าใหม่ โดยใช้ฐานของอัตราแลกเปลี่ยน 27 บาทต่อเหรียญสหรัฐ และปรับสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสูตรราคา ตามที่ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กับผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) ทั้ง 7 โครงการแล้ว
2. ให้ กฟผ. เร่งดำเนินการแก้ไขสัญญาซื้อขายไฟฟ้ากับผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) ที่ได้มีการลงนามไปแล้ว สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) ที่ยังไม่มีมีการลงนามในสัญญาให้ กฟผ. ดำเนินการแก้ไขข้อความในสัญญา และให้มีการลงนามโดยด่วนต่อไป

อย่างไรก็ตามการดำเนินการเจรจา ในการแก้ไขผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวต่อโครงการ IPP ได้มีความยืดเยื้อมานานทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นใจของผู้ลงทุนและสถาบันการเงิน รวมทั้งระบบการบริหารงานทางด้านพลังงานของรัฐบาลไทย ประกอบกับ กฟผ. ได้นำโครงการ IPP ทั้ง 7 โครงการ บรรจุไว้ในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. แล้ว หากโครงการดังกล่าว จะต้องยกเลิกหรือเลื่อนออกไปอีก ก็จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของระบบไฟฟ้าของประเทศ

เรื่องที่ 17 การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าย่อย (SPP)

1. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2534 ให้เอกชนสามารถผลิต และจำหน่ายไฟฟ้าและไอน้ำได้โดยตรง โดยระบบ Cogeneration เพื่อใช้ในกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม ต่อมาได้มีการแก้ไขมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ลงทุน และการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ร่วมกันออกระเบียบการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก (SPP) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ กฟผ. สามารถรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็กที่ผลิตไฟฟ้า โดยใช้พลังงานนอกกรอบแบบ กากหรือเศษวัสดุเหลือใช้เป็นเชื้อเพลิง และการผลิตไฟฟ้าด้วยระบบ Cogeneration และเพื่อให้การดำเนินงาน ตามนโยบายการส่งเสริมผู้ผลิตไฟฟ้าย่อย

เล็ก บรรลุผลตามเป้าหมาย และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ จึงได้มีมติเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2540 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณานโยบายส่งเสริมผู้ผลิต ไฟฟ้ารายเล็กขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบาย แนวทางและมาตรการในการส่งเสริมผู้ผลิต ไฟฟ้ารายเล็ก ผลกระทบต่อผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กจากการเปลี่ยนแปลง ระบบการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และการพิจารณาแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลกระทบต่อการใช้ไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง จากนโยบายการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

ในปัจจุบัน (ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2540) มีผู้ผลิตรายเล็กลงนามในสัญญาแล้วจำนวน 46 ราย ปริมาณ พลังไฟฟ้าเสนอขาย กฟผ. 1,854.67 เมกะวัตต์ มีผู้ผลิตรายเล็กจำหน่ายไฟฟ้าเข้าระบบแล้วจำนวน 20 ราย ปริมาณพลังไฟฟ้าที่จ่ายเข้าระบบในปี 2540 (เดือนมกราคม - สิงหาคม) จำนวน 1,538 ล้าน หน่วย แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) ที่ได้รับคัดเลือกจาก กฟผ. แล้วประสบปัญหาใน การดำเนินโครงการ คณะกรรมการพิจารณานโยบายส่งเสริมผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก จึงได้พิจารณา กำหนดมาตรการ ในการแก้ไขปัญหาของผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) และได้นำเสนอขอความเห็น ขอบต่อนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 โดยมีมติเห็นชอบให้ มีการแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 ในกรณีที่สัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่าง กฟผ. และ SPP ในปัจจุบันขาดความชัดเจน และกรณีที่ ปดท. ไม่สามารถจัดหาก๊าซให้ SPP ได้ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเจรจากับ SPP และเร่งดำเนินการหา ข้อยุติให้ได้โดยเร็ว ทั้งนี้หากหาข้อยุติไม่ได้ให้ กฟผ. ดำเนินการแก้ไขสัญญาไปได้เลย ในกรณีที่ไม่มี ข้อยุติให้คณะกรรมการพิจารณานโยบายส่งเสริมผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กเป็นผู้ชี้ขาด

2.2 สพข. ร่วมกับ กฟผ. ได้จัดทำแนวทางการปรับอัตราค่าไฟฟ้าเพื่อบรรเทาผลกระทบของอัตรา แลกเปลี่ยนลอยตัว โดยกำหนดอัตราค่าพลังไฟฟ้าและค่าพลังงานไฟฟ้าสำหรับ SPP ที่ขายไฟฟ้าใน สัญญาประเภท Firm อายุสัญญาเกินกว่า 5 ปี ขึ้นไป สำหรับเชื้อเพลิงแต่ละประเภท ให้สอดคล้องกับ เงินลงทุนและค่าเชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าแต่ละประเภท และดำเนินการปรับโครงสร้างราคาซื้อขาย ไฟฟ้า สูตรการปรับค่าพลังงานไฟฟ้าและการเปลี่ยนสูตรราคาซื้อขายไฟฟ้า โดยให้ กฟผ. ร่วมกับ สพข. เปรียบเทียบ SPP ในกรณีที่มีข้อยุติให้ กฟผ. และ SPP ดำเนินการแก้ไขสัญญาไปได้เลย หากไม่มี ข้อยุติให้นำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อหาข้อยุติ

2.3 ให้แก้ไขเงื่อนไขการขอใช้ไฟฟ้าสำรองให้มีความชัดเจนขึ้น และให้ กฟผ. ยกเลิกข้อกำหนดชั้น ตอนการขอใช้ไฟฟ้าสำรอง ซึ่งให้ผู้ใช้ไฟฟ้าที่มีการผลิตไฟฟ้าร่วมกับพลังงานความร้อน แสดงข้อมูล แฉงการไฟฟ้าย้อนหลังไป 12 เดือน ส่วนในกรณีที่ชั้นตอนการขอสัมปทานประกอบกิจการไฟฟ้าล่าช้า ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาลดชั้นตอนการนำเสนอ และในระยะยาวให้มีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อ ให้การขอใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า สามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานเดียว รวมทั้งให้กรม โยธาธิการนำไปพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมต่อไป เพื่อลดปัญหาสัมปทานซ้ำซ้อน

2.4 สพข. กนอ. และการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ร่วมกันพิจารณาและได้ข้อสรุปอัตราค่าใช้บริการสาย ป้อน และเงื่อนไขการใช้บริการสายป้อนแล้ว โดยเห็นควรเปิดให้เอกชนใช้บริการสายป้อน และมอบ หมายให้การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ยกร่างข้อตกลงการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าและข้อตกลงการใช้บริการสาย ป้อนแล้วนำเสนอ สพข. ให้ความเห็นชอบก่อนการประกาศใช้

2.5 เห็นควรให้ SPP ที่มีความประสงค์จะขายไฟฟ้าให้ กฟผ. เกินกว่าปริมาณพลังไฟฟ้าตามสัญญา สามารถยื่นข้อเสนอต่อ กฟผ. และในกรณีที่ระบบเชื่อมโยง และระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้าสามารถรับ ไฟฟ้าในส่วนที่เกินดังกล่าวได้ ให้ กฟผ. รับซื้อไฟฟ้าเพิ่มเติมจาก SPP ได้

2.6 เนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้ลูกค้าตรงของโครงการ SPP ไม่สามารถซื้อไฟฟ้า ได้ตามกำหนด จึงเห็นควรช่วยเหลือ SPP โดยการผ่อนผันคุณสมบัติของ SPP ตามที่ระบุไว้ในระเบียบ การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตรายเล็ก

การรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) ทำให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาท ในการจัดหาพลังงานไฟฟ้า ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มความมั่นคงให้แก่ระบบไฟฟ้าของประเทศ รวมทั้ง เป็นการช่วยส่งเสริม ให้มีการใช้พลังงานพลอยได้ในประเทศ ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ซึ่งจะเป็นการ ช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐ ในการลงทุนทางด้าน พลังงานอีกด้วย

เรื่องที่ 18 แนวทางการปรับโครงสร้างองค์กรการไฟฟ้า นครหลวง (กฟน.)

1. ความเป็นมา

รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนให้เอกชน เข้ามามีบทบาททางด้านพลังงานมากขึ้น ในขณะเดียวกันรัฐก็จะลดบทบาทลง โดยให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ หรือมีการกระจายหุ้นให้แก่ประชาชนมากขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2539 เห็นชอบแนวทางการปรับโครงสร้าง และการแปรรูปกิจการไฟฟ้าของประเทศ ซึ่งได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างกิจการไฟฟ้าออกเป็นระยะยาว (ปี 2543-2548 เป็นต้นไป) และระยะปานกลาง (ปี 2539-2542) โดยในระยะยาวให้มีการแยกกิจการผลิตไฟฟ้า (Generation) กิจการสายส่งไฟฟ้า (Transmission) และกิจการจำหน่ายไฟฟ้า (Distribution) ออกจากกันอย่างชัดเจน และต่อมาเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแนวทางการเพิ่มบทบาท ของภาคเอกชนในกิจการพลังงาน โดยมอบหมายให้การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) รับผิดชอบดำเนินการรายละเอียดเรื่องการแปรรูปกิจการผลิตภัณฑ์คอนกรีต ของการไฟฟ้านครหลวง โดยให้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เพื่อพิจารณาภายใน 1 เดือน

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

การปรับโครงสร้างองค์กรการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) ได้มีการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

2.1 รูปแบบการปรับโครงสร้างองค์กร ซึ่งได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2540 แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ รูปแบบโครงสร้างองค์กรในระยะยาว (ปีงบประมาณ 2543 เป็นต้นไป) และรูปแบบโครงสร้างในระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2541-2542) ซึ่งรูปแบบโครงสร้างทั้ง 2 ระยะ จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วยศูนย์บริหารองค์กร (Corporate Center), กลุ่มงานบริการลูกค้า (Supply), กลุ่มงานระบบจำหน่าย (Distribution System), และหน่วยธุรกิจ (Business Unit) และส่วนที่เป็นบริษัทในเครือ (Subsidiary Companies) ซึ่งประกอบด้วยงานบริการระบบไฟฟ้า (Electrical System Services), งานออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์คอนกรีต (Product Designs and Manufacturing), และงานบริการการใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ (Energy Efficiency Service : ESCO) ซึ่งในระยะปานกลางยังอยู่ในระหว่างการเตรียมความพร้อม และจะเริ่มมีการจัดตั้งเป็นบริษัทในเครือต่อไปในระยะยาว ในส่วนของการแยกกิจการหลัก คือ กิจการระบบจำหน่าย (Distribution) และกิจการงานบริการลูกค้า (Supply) จะแยกออกจากกิจการอื่นๆ ซึ่งสามารถจัดตั้งเป็นหน่วยธุรกิจ หรือบริษัทในเครือตามความเหมาะสมต่อไป

2.2 แผนการแปรรูปหน่วยงานสำนักงานออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ของ กฟน. ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 มีแผนการดำเนินการแปรรูปหน่วยงาน สำนักงานออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ เป็นบริษัทออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ จำกัด โดยจะดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จำกัด ในปี พ.ศ. 2541 และปรับแผนการดำเนินการเพื่อให้พันธกิจเป็นรัฐวิสาหกิจให้เร็วขึ้น ก่อนปี พ.ศ. 2547 และให้พิจารณาหาพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Investor) แทนการถือหุ้นของรัฐบาลอีก โดยให้บริษัทออกแบบและสร้างผลิตภัณฑ์ จำกัด ที่การไฟฟ้านครหลวงถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ซึ่งยังคงสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจได้รับการยกเว้นคำสั่ง ฎกระทรวง ขอบังคับ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีที่ใช้บังคับรัฐวิสาหกิจทั่วไปมาใช้บังคับ เพื่อให้บริษัทดังกล่าวสามารถดำเนินการได้คล่องตัวเช่นเดียวกับบริษัทเอกชนทั่วไป

ผลจากการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้การบริหารงานของ กฟน. สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ และยังช่วยลดภาระการลงทุนของภาครัฐลงอีกด้วย นอกจากนี้ในระยะยาวจะทำให้ผู้ใช้ไฟฟ้าสามารถซื้อไฟฟ้า ได้โดยตรงจากผู้ผลิตโดยอาศัยบริการผ่านสายจำหน่าย ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันและเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าต่อไปในอนาคต

เรื่องที่ 19 แนวทางการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน ในกิจการด้านพลังงาน

1. ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้เสนอแนวทางในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจการด้านพลังงาน เพื่อช่วยลดภาระการลงทุนของภาครัฐในสถานะที่ประเทศประสบปัญหาการเงินการคลังค่อนข้างมาก โดยนำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามมติ ของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540 โดยมีมติให้ดำเนินการขายหุ้นของรัฐที่ดำเนินการได้เร็วได้แก่ การขายหุ้นของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในบริษัท ปตท.สผ. จำกัด (มหาชน), การขายหุ้นของกระทรวงการคลังในบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด, และการขายหุ้นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) เป็นต้น โดยให้จัดทำรายละเอียดเรื่องการขายหุ้นดังกล่าว เพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติพิจารณาภายใน 1 เดือน

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำรายละเอียดเรื่องการขายหุ้น เพื่อให้เป็นไปตามมติดังกล่าว และได้เสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2540 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

2.1 การขายหุ้นของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ในบริษัท ปตท. สผ. จำกัด (มหาชน) อาจทำได้โดยการเพิ่มทุนของ ปตท. สผ. เอง และ/หรือ วิธีการจำหน่ายหุ้น ปตท.สผ. เดิมของ ปตท. เพื่อนำเงินที่ได้ไปใช้ในการลงทุน ของ ปตท.สผ. และ/หรือ ปตท. เพื่อลดภาระการกักเงินของประเทศและลดภาระภาครัฐ ซึ่งแนวทางการจำหน่ายหุ้นควรเลือกวิธีการจำหน่ายให้กับนักลงทุนทั่วไป ส่วนระยะเวลาการจำหน่ายหุ้นควรเป็นช่วงครึ่งปีแรกของปี 2541 ซึ่งตลาดทุนจะมีความพร้อมรับหุ้นในจำนวนและราคาที่ดีกว่าในปัจจุบัน และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนได้กำหนดให้ ปตท.ถือหุ้นใน ปตท.สผ. ในสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51 แต่ในภาวะปัจจุบันเห็นควรให้จำหน่ายประมาณร้อยละ 5-10 ของปริมาณหุ้นทั้งหมดของบริษัท โดยให้ ปตท. และ/หรือ ปตท.สผ. คัดเลือกและว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาทางการเงิน เพื่อดำเนินการจำหน่ายหุ้นดังกล่าว และเพื่อให้สามารถจำหน่ายหุ้นได้ในระยะเวลาที่กำหนด จึงให้มีการยกเว้นกฎระเบียบที่ใช้บังคับรัฐวิสาหกิจ เกี่ยวกับการจำหน่ายจ่ายโอนหุ้นหรือกิจการของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้การกำหนดราคาและวิธีการจำหน่ายหุ้น ปตท.สผ. ให้เป็นไปตามกลไกตลาด และวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานะตลาด ณ ช่วงเวลาที่ดำเนินการจำหน่ายหุ้น รวมทั้งการแก้ไขข้อบังคับในส่วนของข้อจำกัดในการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นต่างชาติ โดยมอบหมายให้ ปตท. และ ปตท.สผ. รับผิดชอบดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

2.2 การขายหุ้นของกระทรวงการคลังในบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด มอบหมายให้กระทรวงการคลังรับไปเจรจากับบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด เพื่อขายหุ้นคืนทั้งหมด หรือเจรจาทางเลือกอื่น ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่รัฐมากที่สุด และให้เพิ่มกระทรวงอุตสาหกรรม เข้าร่วมการพิจารณาจัดทำแผนการขายหุ้น ของกระทรวงการคลังในบริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด ด้วย เนื่องจากกระทรวงอุตสาหกรรม อยู่ในฐานะคู่สัญญาของบริษัทเอสโซ่ฯ และเมื่อจัดทำแผนเสร็จแล้วให้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พิจารณาต่อไป

2.3 การขายหุ้นของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในบริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ขายหุ้นโดยใช้แนวทางการลดสัดส่วนการถือหุ้นใน บพฝ. จากร้อยละ 40 ลงเหลือร้อยละ 25.1 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดของ บพฝ. โดยให้ กฟผ. พิจารณาเสนอขายหุ้นเป็นจำนวนร้อยละ 14.9 ให้กับพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Investor) โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกพันธมิตรร่วมทุน เพื่อดำเนินการคัดเลือกพันธมิตรร่วมทุนดังกล่าว และกำหนดราคาหุ้นซึ่งรวมหุ้นเดิมที่ กฟผ. ประสงค์จะขายและหรือหุ้นออกใหม่จากการเพิ่มทุน และหุ้นที่ กฟผ. จะต้องขายให้กับพันธมิตรร่วมทุนตามสิทธิพึงได้รับก่อน (Rights of First Refusal) ภายใต้สัญญาระหว่างผู้ถือหุ้น (Shareholders Agreement) แล้วให้คณะกรรมการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อนุมัติเลือกพันธมิตรร่วมทุนและกำหนดราคาหุ้นที่จำหน่าย แล้วนำเสนอคณะกรรมการนโยบาย

พลังงานแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ซึ่งเงินที่ได้จากการจำหน่ายหุ้นร้อยละ 90 ของรายได้สุทธิจากการจำหน่ายหุ้น ใช้สำหรับการลงทุนของ กฟผ. ในอนาคตแทนการใช้เงินกู้ และร้อยละ 10 ใช้สำหรับจัดตั้งกองทุนบริหารทรัพยากรบุคคล

แนวทางการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน โดยการลดสัดส่วนการถือหุ้นของรัฐในกิจการพลังงานดังกล่าว จะช่วยลดภาระหนี้สินของประเทศได้ในระดับหนึ่ง และช่วยลดภาระการลงทุนด้านพลังงานของภาครัฐได้ในระยะยาว นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนากิจการด้านพลังงานของประเทศ

เรื่องที่ 20 การยกเลิกการจัดเก็บเงินผลประโยชน์พิเศษจากโรงกลั่นน้ำมัน

1. ความเป็นมา

เนื่องจากรัฐบาลได้มีนโยบาย ให้มีการเพิ่มกำลังการกลั่นปีโตรเลียม ให้มีความเสรีอย่างแท้จริง และการแข่งขันภายใต้กฎเกณฑ์ที่เท่าเทียมกัน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 เห็นชอบให้ปรับปรุงกฎเกณฑ์การจัดตั้งโรงกลั่นปีโตรเลียมเพิ่มขึ้น รวมทั้งขยายโรงกลั่นปีโตรเลียมเดิม โดยให้ผู้สนใจประกอบกิจการ สามารถเลือกปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 เกี่ยวกับการจ่ายเงินผลประโยชน์พิเศษให้แก่รัฐ ดังนี้

- ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ทั้งในกรณีการตั้งโรงกลั่นใหม่และขยายโรงกลั่นเดิม โดยต้องจ่ายเงินอุดหนุนอย่างน้อย 350 ล้านบาท รวมทั้งเงินประจำปีในอัตราร้อยละ 2 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ปีโตรเลียมที่ผลิตและส่งออกจากโรงกลั่นปีโตรเลียม โดยมีสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือ
- การไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 กล่าวคือ ไม่จ่ายเงินอุดหนุนอย่างน้อย 350 ล้านบาท และเงินประจำปีในอัตราร้อยละ 2 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ปีโตรเลียมที่ผลิตและส่งออกจากโรงกลั่นปีโตรเลียม โดยจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุน

ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับไปดำเนินการเจรจา และแก้ไขสัญญาฉบับโรงกลั่นที่มีสัญญาอยู่เดิม 4 โรง คือ โรงกลั่นของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด, บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท โรงกลั่นน้ำมันระยอง จำกัด, และบริษัท สตาร์ปีโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด เพื่อให้เสียเปรียบโรงกลั่นน้ำมันบางราย และกิจการที่มีผลพลอยได้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงบางราย ซึ่งไม่ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์พิเศษ แต่ยังคงได้รับสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนด้วย

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพข. ได้หารือกับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้เจรจากับโรงกลั่นทั้ง 4 โรง จนได้ข้อยุติแล้ว โดยได้จัดทำข้อเสนอปรับปรุงกฎเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมการแข่งขันของโรงกลั่นปีโตรเลียม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เพื่อพิจารณาแล้วเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2540 ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติดังนี้

2.1 เห็นชอบร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจัดสร้าง หรือขยายและประกอบกิจการโรงกลั่นน้ำมันระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรมกับบริษัทน้ำมันทั้ง 4 โรงดังกล่าว เพื่อยกเลิกการจัดเก็บเงินผลประโยชน์พิเศษ โดยมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรม รับไปลงนามกับคู่สัญญาต่อไป

2.2 ให้กระทรวงการคลังดำเนินการเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเบนซิน ก๊าซ และดีเซลขึ้น 5.5 สตางค์ต่อลิตร เพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาขึ้นร้อยละ 0.5 ของมูลค่า และลดอากรขาเข้าน้ำมันเบนซิน ก๊าซ และดีเซลลง 5.5 สตางค์ต่อลิตร เหลือ 1.0 สตางค์ต่อลิตร โดยให้การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีและอากรขาเข้า มีผลบังคับใช้ในวันที่มีการลงนามในสัญญาตามข้อ 2.1

2.3 ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 เรื่อง นโยบายการจัดเก็บเงินผลประโยชน์พิเศษจากโรงกลั่นน้ำมัน โดยให้การตั้งโรงกลั่นน้ำมันไม่ต้องมีสัญญากับกระทรวงอุตสาหกรรม และ

ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการตั้งโรงงานอื่นๆ ส่วนสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปตามเงื่อนไข ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

2.4 ให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาทบทวนแก้ไขสัญญาสำหรับโรงกลั่นอีก 3 ราย ที่ยังมีสัญญาจ่ายเงินผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐ ได้แก่ บริษัท สุโขทัยปิโตรเลียม จำกัด บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด และบริษัท ไทยปิโตรเม้น จำกัด โดยให้ใช้แนวทางเดียวกับการแก้ไขสัญญา ที่ได้รับความเห็นชอบแล้วตามข้อ 2.1 หากมีการร้องขอจากบริษัทดังกล่าว ให้มีการทบทวนแก้ไขสัญญา

ขณะนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีการลงนามในสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาจัดสร้าง หรือขยายและประกอบกิจการโรงกลั่นน้ำมัน กับ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด, บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), บริษัท โรงกลั่นน้ำมันระยอง จำกัด, บริษัท สตาร์ปิโตรเลียม จำกัด, บริษัท ไทยลูปเบส จำกัด, และบริษัท ไทยปิโตรเม้น จำกัด แล้วเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2540 ส่วนบริษัท สุโขทัยปิโตรเลียม จำกัด ได้มีการพิจารณาทบทวนแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแล้วเสร็จ ซึ่งได้รับความเห็นชอบร่างสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม จากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 และในส่วนของการคลัง ได้ดำเนินการประกาศเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิต และลดอากรขาเข้า โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2540 เป็นต้นไป

การปรับปรุงกฎเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมการแข่งขันของโรงกลั่นปิโตรเลียมดังกล่าว จะช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรม การกลั่นน้ำมันภายในประเทศให้เป็นอย่างดี และมีการแข่งขันกันบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน

เรื่องที่ 21 การเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์ ในบริเวณโรงกลั่นปิโตรเลียม ของบริษัท สตาร์ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด

1. ความเป็นมา

ตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2539 อนุมัติให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขอถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับประชาชน ใช้ร่วมกันในเขตโรงกลั่นปิโตรเลียม ของบริษัทสตาร์ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด ต่อมากรมที่ดินได้มีหนังสือถึง สพช. ขอให้พิจารณาคำร้อง ของสำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุด ซึ่งขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพช. ได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้ขอยุติให้มีการขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี โดยให้สำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุด เข้ามาเป็นผู้ขอถอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ และดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ แทนการนิคมอุตสาหกรรมฯ ซึ่งในเรื่องนี้คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้มีการพิจารณาแล้วเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2540 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2540 โดยเห็นชอบให้ดำเนินการดังนี้

2.1 เห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีขอทบทวนมติ ให้เพิกถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน ในบริเวณโรงกลั่นปิโตรเลียม ของบริษัทสตาร์ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน มอบหมายให้สำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุด เป็นผู้จัดหาประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งถูกเพิกถอนสภาพดังกล่าว โดยให้สำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุด ดำเนินการให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่าซื้อที่ดินดังกล่าว เพื่อที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะได้ดำเนินการให้บริษัทสตาร์ ปิโตรเลียมรีไฟน์นิ่ง จำกัด เช่าต่อไป ทั้งนี้หากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเลือกที่จะเช่าซื้อ จากสำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุด ให้การเช่าซื้อมีเงื่อนไขและรายละเอียดดังนี้

1. ให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเข้าซื้อ โดยมีระยะเวลาการเข้าซื้อ 3 ปี ชำระค่าเข้าซื้อเป็นรายปี และสามารถนำไปให้บริษัทสตาร์ปีโตรเลียมรีไฟน์นิง จำกัด เข้าได้
2. การกำหนดราคาเข้าซื้อ ควรใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในปัจจุบัน ของกรมที่ดิน
3. การคิดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อให้ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้าชั้นดี (Prime Rate) ของธนาคารพาณิชย์ของไทย บวกร้อยละ 1 ต่อไป

2.2 ให้การถอนสภาพเพื่อจัดหาผลประโยชน์ในข้อ 2.1 ไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เนื่องจากเป็นการขายให้กับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

2.3 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกรมที่ดิน รับไปดำเนินการ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการพิจารณา และขั้นตอนดำเนินการ สำหรับการร้องขอเพิกถอนที่ดินสาธารณประโยชน์ ในลักษณะเช่นนี้รายต่อไป โดยเฉพาะในเรื่องการนำที่ดินไปจัดหาผลประโยชน์ เพื่อเป็นบรรทัดฐานให้มีการดำเนินงานได้ โดยไม่ต้องให้มีการพิจารณาคำร้องขอเป็นรายๆ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ผลจากการดำเนินการดังกล่าว จะช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการเพิกถอนสภาพที่ดิน โดยมีสำนักงานเทศบาลตำบลมาบตาพุดเป็นผู้จัดหาประโยชน์ เพื่อนำรายได้ไปสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ท้องถิ่นโดยรวมต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้มีการใช้ประโยชน์จากที่ดิน และเป็นการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนอีกด้วย

เรื่องที่ 22 แนวทางการใช้เชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้า เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ

1. ความเป็นมา

เนื่องจากการผลิตไฟฟ้าในปัจจุบัน ยังคงใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิงในการผลิต เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษออกสู่อากาศ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NO₂) และฝุ่นละออง โดยจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเตาที่ใช้ในกรุงเทพฯ และสมุทรปราการให้ดีขึ้น โดยลดปริมาณกำมะถันลงเหลือ 2% และกำหนดให้โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ใช้น้ำมันเตาซึ่งมีปริมาณกำมะถันไม่เกิน 2% และ 0.5% ในสัดส่วนที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของปริมาณกำมะถันไม่เกิน 1.7% แต่จากการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าในบริเวณที่มีโรงไฟฟ้าตั้งอยู่ยังมีปริมาณมลพิษสูง โดยเฉพาะในโรงไฟฟ้าพระนครใต้ ได้ปล่อยฝุ่นละอองเกินกว่าค่ามาตรฐาน ที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดไว้ ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ จึงเสนอให้มีการนำก๊าซธรรมชาติ มาใช้ในโรงไฟฟ้ามากขึ้น พร้อมทั้งออกมาตรฐานกำหนดค่าการระดมมลพิษ ของโรงไฟฟ้าเพื่อให้สอดคล้องกัน

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สพข. ได้หารือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย กรมควบคุมมลพิษ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) บริษัทผู้ค้าน้ำมัน และโรงกลั่นน้ำมันเพื่อพิจารณามาตรการ และแนวทางในการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้า เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ โดยในการศึกษาได้คำนึงถึงอัตราการปล่อยสารพิษ ให้อยู่ภายใต้มาตรฐาน ที่กรมควบคุมมลพิษ กำหนด ตลอดจนการพิจารณาขีดความสามารถ ในการจัดหาก๊าซธรรมชาติเพิ่มเติมของ ปตท. การก่อสร้างท่อก๊าซธรรมชาติ และการลดการใช้ น้ำมันเตาในโรงไฟฟ้า ซึ่งจะมีผลให้โรงกลั่นต้องส่งออกน้ำมันเตามากขึ้น รวมทั้งได้พิจารณาถึงความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำ (โดยใช้กรณีต่ำของแผน PDP 97-01) และคำนึงถึงโรงไฟฟ้าราชบุรี จะต้องใช้ก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยาดานา ให้หมดตามสัญญา ก่อน ซึ่งผลการหารือ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 มาตรการและแนวทางในการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้า เป็นดังนี้

(1) ในช่วงปี 2540-2542 กฟผ. ยังคงต้องใช้น้ำมันเตาในโรงไฟฟ้าต่างๆ ในระดับหนึ่ง เพราะไม่สามารถใช้ก๊าซธรรมชาติได้มากขึ้น เนื่องจากปริมาณการจำหน่ายก๊าซของ ปตท. ไม่เพียงพอ และยัง

ไม่มีการวางแผนทอส่งก๊าซเส้นใหม่ไปยังโรงไฟฟ้า โดยมีแนวทางการใช้เชื้อเพลิง ดังนี้

แนวทางการใช้เชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้า

โรงไฟฟ้า	น้ำมันเตา (ล้านลิตร)			ก๊าซธรรมชาติ (ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน)		
	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2540	ปี 2541	ปี 2542
พระนครเหนือ	384	447	337	-	-	-
พระนครใต้	2,007	2,249	1,988	112	152	180
บางปะกง	2,539	3,339	3,525	381	278	252
วังน้อย	-	-	-	132	188	255
ระยอง	-	-	-	192	189	181
กระบี่	-	-	-	-	-	-
ขนอม	-	-	-	151	127	120
สุราษฎร์ธานี	54	59	54	-	-	-
ราชบุรี	-	-	-	-	1	149
รวม	4,984	6,094	5,904	968	935	1,137

(2) ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นไป เมื่อ ปตท. วางแผนทอส่งก๊าซแล้วเสร็จจะสามารถส่งก๊าซให้ กฟผ. เพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ กฟผ. มีทางเลือกในการใช้น้ำมันเตาและก๊าซธรรมชาติมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษ ดังนี้

- โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ จะใช้น้ำมันเตาอยู่ในระดับ 190-317 ล้านลิตรต่อปี ในช่วงปี 2543-2551 และจะเลิกผลิตไฟฟ้า (Retire) ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นไป ซึ่งในระหว่างที่ยังดำเนินการอยู่ นี้ต้องใช้น้ำมันเตาที่มี Asphaltene ต่ำ และปริมาณกำมะถันไม่เกิน 1% โดยให้ ปตท. จัดหาให้ แก่โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ ตั้งแต่ มกราคม 2541 เป็นต้นไป
- โรงไฟฟ้าพระนครใต้ จะลดการใช้น้ำมันเตาลงจากปีละ 2,000 ล้านลิตร ในปี 2542 เหลือ 767 ล้านลิตรในปี 2543 และลดลงเหลือ 260 ล้านลิตร ตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นไป เนื่องจากการใช้ ก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้น ในช่วงที่ยังไม่สามารถใช้ก๊าซเพิ่มได้ให้ ปตท. จัดส่งน้ำมันเตาเบอร์ 2 ที่มี Asphaltene ไม่เกิน 3% กำมะถันไม่เกิน 2% ที่ผลิตได้จากโรงกลั่นบางจาก และจัดส่งน้ำมันเตา High Pour Point ซึ่งมีค่ากำมะถันไม่เกิน 0.5% ประมาณเดือนละ 40 ล้านลิตร แก่โรงไฟฟ้าพระนครใต้
- โรงไฟฟ้าบางปะกง จะลดการใช้น้ำมันเตาลงจากปีละ 3,800 ล้านลิตร เหลือ 724 ล้านลิตรต่อปี ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นไป โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้น ตั้งแต่เดือนเมษายน 2543 เป็นต้นไป เมื่อ ปตท. วางทอก๊าซธรรมชาติแล้วเสร็จ
- โรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี กำหนดเลิกผลิตไฟฟ้า (Retire) ในปี 2543
- โรงไฟฟ้ากระบี่ใหม่ จะใช้น้ำมันเตากำมะถัน 2% อย่างเดียว เพราะได้ออกแบบให้มีการติดตั้ง ระบบกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (Flue Gas Desulfurization : FGD) ด้วยแล้ว โดยคาดว่า จะใช้น้ำมันเตาอยู่ในระดับ 650-823 ล้านลิตร ในช่วงปี 2545 - 2554
- โรงไฟฟ้ารราชบุรี หน่วยที่เป็น Gas Turbine ใช้ก๊าซธรรมชาติ ส่วนที่เป็น Thermal Unit จะใช้น้ำมันเตากำมะถัน 2% เพราะมีการติดตั้ง FGD อยู่แล้ว ทั้งนี้จะต้องใช้ก๊าซธรรมชาติจากแหล่ง ยาดานา ตามสัญญาให้หมดก่อน
- โรงไฟฟ้าหนองจอกและไทรน้อย ปัจจุบันจำเป็นต้องเดินเครื่องโดยใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็ววันละ 10-14 ชั่วโมง ทำให้ค่าก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจนเกินมาตรฐาน และคาดว่า ปตท. จะสามารถส่งก๊าซให้โรงไฟฟ้าหนองจอกในราวเดือนมกราคม 2542 เป็นต้นไป ซึ่งจะช่วยแก้ ปัญหาก๊าซออกไซด์ และไนโตรเจนหมดไปได้

2.2 เพื่อให้การใช้น้ำมันเตาและการจัดหาก๊าซธรรมชาติให้แก่โรงไฟฟ้าของ กฟผ. สอดคล้องกับ มาตรการดังกล่าว ได้มอบหมายให้ ปตท. เร่งดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดหาน้ำมันเตา

- จัดหาน้ำมันเตาที่มี Asphaltene ต่ำ และปริมาณกำมะถันไม่เกิน 1% ให้แก่โรงไฟฟ้า พระนครเหนือ ตั้งแต่ มกราคม 2541 เป็นต้นไป

- จัดหาน้ำมันเตาที่มีปริมาณกำมะถันไม่เกิน 2% ให้แก่โรงไฟฟ้าสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่กราคม 2541 เป็นต้นไป
- จัดหาน้ำมันเตาที่มีค่ากำมะถันไม่เกิน 2% และมี Asphaltene ไม่เกิน 3% ซึ่งกลั่นได้จากโรงกลั่นบางจากทั้งหมดส่งให้โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ทั้งนี้ โดยไม่มีการประกันคุณภาพเฉพาะค่า Asphaltene
- จัดส่งน้ำมันเตา High Pour Point ชนิดเบอร์ 5 ซึ่งมีกำมะถันไม่เกิน 0.5% ให้โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ประมาณเดือนละ 40 ล้านลิตร หรือมากกว่าเท่าที่ ปตท. หรือโรงกลั่นในประเทศผลิตได้

(2) การจัดหาก๊าซธรรมชาติ

- เร่งดำเนินการจัดหาก๊าซธรรมชาติให้แก่ กฟผ. รวมทั้งให้มีการแก้ไขสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ กฟผ. เพื่อให้การจัดหาก๊าซธรรมชาติ สอดคล้องกับแนวทางการใช้เชื้อเพลิง ของโรงไฟฟ้าดังกล่าว

(3) ท่อก๊าซธรรมชาติ

- เร่งดำเนินการวางท่อก๊าซธรรมชาติ เพื่อส่งก๊าซเพิ่มเติมให้แก่โรงไฟฟ้าบางปะกง และพระนครใต้ให้แล้วเสร็จ และเริ่มจ่ายก๊าซธรรมชาติได้ในเดือนเมษายน 2543
- เร่งดำเนินการวางท่อก๊าซไปโรงไฟฟ้าหนองจอกให้แล้วเสร็จ และเริ่มจ่ายก๊าซธรรมชาติได้ในเดือนมกราคม 2542

ผลจากการดำเนินการดังกล่าว จะช่วยลดปัญหามลพิษในอากาศ ที่เกิดจากการใช้น้ำมันเตา ในการผลิตไฟฟ้าให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว

เรื่องที่ 23 ความร่วมมือกับต่างประเทศด้านพลังงาน

1. ความเป็นมา

นโยบายด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศของรัฐบาล กำหนดให้มีการเสริมสร้างบทบาทของประเทศ ให้โดดเด่นในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติ และเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน ด้วยการกระชับความร่วมมือกับสมาชิกกลุ่มเอเปค กลุ่มอาเซียน องค์การพลังงานโลก และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือด้านพลังงานในเขตเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง และกลุ่มอนุทวีป โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นผู้ประสานงานด้านพลังงาน ของกลุ่มเอเปค และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือในลักษณะทวิภาคี (Bilateral) กับประเทศแคนาดาและอินโดนีเซีย เป็นต้น โดย สพข. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมและสัมมนาในกลุ่มต่างๆ ดังกล่าว เพื่อพิจารณาแนวทางการร่วมมือด้านพลังงาน และการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

สปข. ได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการเข้าร่วมประชุมในกิจกรรมต่างๆ โดยมีผลงานระหว่างเดือนตุลาคม 2539 ถึงเดือนกันยายน 2540 ดังนี้

2.1 ความร่วมมือกับกลุ่มเอเปคด้านพลังงาน

สปข. ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านพลังงาน ในกลุ่มคณะทำงานด้านพลังงานของเอเปค (APEC Energy Working Group) และได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมในกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเดือนตุลาคม 2539 - สิงหาคม 2540 รวม 9 ครั้ง โดยแบ่งเป็นการประชุมภายในประเทศ 5 ครั้ง และการประชุมต่างประเทศ 4 ครั้ง เพื่อรับทราบความคืบหน้าในการดำเนินงานของกลุ่มเอเปค และพิจารณาข้อเสนอแผนการดำเนินงาน ในการเปิดเสรีทางด้านพลังงาน รวมทั้งร่วมพิจารณาแผนงาน/โครงการต่างๆ และ

การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ ของโครงการที่ขอใช้งบกลางของเอเปค ซึ่งในการประชุมรัฐมนตรีพลังงานเอเปคที่ผ่านมารวม 2 ครั้ง ที่ประชุมได้เห็นชอบให้ทุกประเทศสมาชิก ยึดถือแนวนโยบายพลังงานที่ไม่ผูกพัน 14 ประการ เป็นหลักในการพัฒนาสาขาพลังงานของตนต่อไป

2.2 ความร่วมมือกับองค์การพลังงานโลก

สพข. ทำหน้าที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการองค์การพลังงานโลกของประเทศไทย และรับผิดชอบในการจัดนิทรรศการทางวิชาการและการจัดงาน Thai Energy Day ในโอกาสที่ประเทศไทยได้รับเกียรติ ให้เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารองค์การพลังงานโลกประจำปี 2540 (WEC Executive Assembly Meeting) โดยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม ในการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การพลังงานโลก ครั้งที่ 17 ณ ประเทศตุรกี ระหว่างวันที่ 6-10 ตุลาคม 2539 เพื่อศึกษาดูงานการจัดการประชุมของประเทศเจ้าภาพ เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการจัดงานประชุมในปี 2540 และการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอำนวยการ และประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อเตรียมการจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การพลังงานโลก ประจำปี 2540 โดยได้จัดให้มีขึ้นในระหว่างวันที่ 10-14 พฤศจิกายน 2540 ณ โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า กรุงเทพมหานคร

2.3 ความร่วมมือกับอาเซียนด้านพลังงาน

(1) สพข. ได้พิจารณานำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบทางด้านงบประมาณ ให้แก่กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกองทุนให้แก่ศูนย์พลังงานอาเซียน ซึ่งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2540 เห็นชอบให้กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ตั้งงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 - 2543 หอมวดเงินอุดหนุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายกองทุนให้แก่ศูนย์พลังงานอาเซียนปีละ 176,200 เหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณ 4,405,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี รวมเป็นเงิน 528,600 เหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณ 13,215,000 บาท ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านพลังงาน ในกลุ่มอาเซียน

(2) การเข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 1-2 กรกฎาคม 2540 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อรับทราบความก้าวหน้าความร่วมมือทางด้านพลังงาน ในช่วงปี 2539 - 2540 และให้การรับรองแผนปฏิบัติการปี 2540 - 2541 รวมทั้งรับทราบความก้าวหน้าของศูนย์พลังงานอาเซียน

2.4 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ

สพข. ได้เข้าร่วมประชุมสาขาการพลังงานไฟฟ้า ครั้งที่ 3 ในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ระหว่างวันที่ 12-13 ธันวาคม 2539 ณ นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาถึงโครงการพัฒนาไฟฟ้าระหว่างประเทศสมาชิก อันได้แก่การศึกษาเพื่อพัฒนาพลังน้ำลุ่มน้ำเซกอง/เซซาน และน้ำเทิน, โครงการไฟฟ้าพลังน้ำน้ำเทิน - หินบุน, โครงการบริษัทระบบส่งไฟฟ้าของ สปป.ลาว, โครงการไฟฟ้าพลังน้ำน้ำเล็ก, และโครงการศึกษาระบบส่งไฟฟ้าเชื่อมโยง โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนจิงหงในประเทศจีนกับประเทศไทย และต่อมาในการประชุมครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 29-31 ตุลาคม 2540 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ฝ่ายไทยได้กำหนดทำที่ในการเจรจา เกี่ยวกับความร่วมมือในการรับซื้อไฟฟ้า การเชื่อมโยงระบบสายส่ง การให้สิทธิในการส่งเสริมการลงทุนกับทุกชาติในกิจการไฟฟ้า และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการผลิตไฟฟ้า นอกจากนี้ฝ่ายไทยได้เตรียมทำที่จะรับเป็นเจ้าภาพ ในการจัดประชุมคณะทำงานด้านพลังงานในครั้งต่อไปด้วย

ความร่วมมือกับต่างประเทศด้านพลังงานดังกล่าว จะก่อให้เกิดการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือทางด้านพลังงานระหว่างประเทศต่างๆ ในโลก ซึ่งจะส่งผลให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการด้านพลังงาน การพัฒนาบริการพื้นฐานด้านไฟฟ้า การบรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากการผลิตและการใช้พลังงาน ตลอดจนช่วยส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการเร่งรัดการดำเนินการเปิดเสรีทางด้านพลังงาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางด้านพลังงาน ต่อไปในอนาคต

กองนโยบายและแผนพลังงาน
17 ธันวาคม 2540